

UCHWAŁA NR
RADY GMINY STARA BIAŁA

z dnia 2017 r.

w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.¹⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr 135/XVII/12 Rady Gminy Stara Biała z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2019”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2017 r. poz. 785, 898, 1089, 1529, 1888 i 1999.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Stara Biała

z dnia 2017 r.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY STARA BIAŁA

na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy
do roku 2024

Spis treści

WPROWADZENIE	4
1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
2. METODYKA OPRACOWANIA.....	4
3. UWARUNKOWANIA PRAWNE.....	5
4. ZGODNOŚĆ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	6
4.1. ZGODNOŚĆ NA SZCZEBLU REGIONALNYM	7
4.2. ZGODNOŚĆ NA SZCZEBLU LOKALNYM	9
OPIS INWENTARYZOWANEGO OBSZARU	10
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
1.1. KLIMAT.....	11
2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA.....	12
3. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I ROLNICTWO.....	14
4. INFRASTRUKTURA INŻYNIERYJNO – TECHNICZNA	16
4.1. SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA	16
4.2. SIEĆ CIEPŁOWNICZA.....	17
4.3. SIEĆ GAZOWA.....	17
4.4. SIEĆ DROGOWA.....	17
REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ GMINY STARA BIAŁA.....	19
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	20
OCENA STANU ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTACH.....	22
1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	22
1.1. STAN AKTUALNY.....	22
1.2. ANALIZA SWOT.....	25
1.3. ZAGROŻENIA.....	26
2. ZAGROŻENIA HAŁASEM	26
2.1. STAN WYJŚCIOWY	26
2.2. ANALIZA SWOT.....	29
2.3. ZAGROŻENIA.....	29
3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	29
3.1. STAN WYJŚCIOWY	29
3.2. ANALIZA SWOT.....	33
4. GOSPODAROWANIE WODAMI	33
4.1. STAN WYJŚCIOWY	33
4.1.1. WODY POWIERZCHNIOWE	33
4.1.2. WODY PODZIEMNE	35
4.2. ANALIZA SWOT.....	38
4.3. ZAGROŻENIA.....	38
5. GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA	39
5.2. ANALIZA SWOT.....	42
5.3. ZAGROŻENIA.....	42
6. ZASOBY GEOLOGICZNE	42
6.1. STAN WYJŚCIOWY	42
6.1.1. SUROWCE MINERALNE.....	44
6.1.2. OSUWISKA	45
6.2. ANALIZA SWOT.....	46
6.3. ZAGROŻENIA.....	46
7. GLEBY.....	46
7.1. STAN WYJŚCIOWY	46
7.2. ANALIZA SWOT.....	50
7.3. ZAGROŻENIA.....	51
8. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.....	51
8.1. STAN WYJŚCIOWY	51
8.2. ANALIZA SWOT.....	57
8.3. ZAGROŻENIA.....	57
9. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	58
9.1. STAN WYJŚCIOWY	58
9.1.1. OBSZARY CHRONIONE	58
9.1.2. LASY	63
9.2. ANALIZA SWOT.....	64
9.3. ZAGROŻENIA.....	64
10. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI.....	65
10.1. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	65

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

10.2. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	66
CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	68
1. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE	68
1.1. CELE KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA.....	68
1.2. HARMONOGRAM RZECZOWO - FINANSOWY.....	76
2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	83
3. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	89
3.1. MONITORING I KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	89
3.2. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA.....	91
SPIS TABEL.....	93
SPIS RYSUNKÓW.....	94
SPIS WYRESÓW	94

WPROWADZENIE

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem sporządzenia Programu Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zgodnie z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. POŚ powinny stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem i być spójne ze wszystkimi dokumentami dotyczącymi zagadnień ochrony środowiska na szczeblu danej JST.

Niniejszy dokument zawiera analizę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, na podstawie której określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Wskazano również źródła finansowania zaproponowanych działań oraz określono system realizacji Programu.

2. METODYKA OPRACOWANIA

Metodyka opracowania Programu polegała na:

- zebraniu materiałów źródłowych niezbędnych do opracowania Programu, na podstawie których dokonano oceny stanu aktualnego gminy,
- określeniu celów i kierunków wynikających ze zdiagnozowanych problemów i zagrożeń,
- sformułowaniu zadań oraz wskazaniu jednostek odpowiedzialnych za ich realizację z podziałem na zadania własne oraz zadania monitorowane,
- wskazaniu wskaźników monitorowania realizacji Programu,
- wskazaniu możliwych źródeł finansowania,
- opracowaniu systemu realizacji Programu.

Źródłem informacji do Programu były dane pochodzące z dokumentów udostępnianych przez wyspecjalizowane jednostki zajmujące się ochroną środowiska, np. WIOŚ, RDOŚ, GDOŚ, dane statystyczne opracowywane przez GUS, dane pozyskane z Urzędu Gminy Stara Biała. Do opisu stanu środowiska wykorzystano najaktualniejsze dostępne dane, w głównej mierze określające stan na rok 2015.

Program Ochrony Środowiska został opracowany w oparciu o najnowsze „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” sporządzone przez Ministerstwo Środowiska.

Do opracowania dokumentu wykorzystano model D-P-S-I-R, czyli model „siły naprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja”. Polega on na opisanu poszczególnych elementów oraz przedstawieniu jakie

są przyczyny obecnego stanu środowiska, a także jak środowisko wpływa m.in. na życie społeczne i gospodarcze.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, projekt dokumentu poddany zostaje procedurom konsultacji społecznych, opiniowania oraz uzgadniania.

3. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Opracowany dokument jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi w zakresie ochrony środowiska. Podstawę prawną sporządzenia niniejszego opracowania stanowią m.in. wymienione poniżej ustawy oraz akty wykonawcze tych ustaw:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1405, ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2017 poz. 788, ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1161, ze zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1121, ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 328, ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 1131, ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 1987 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1289, ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1073, ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1789, ze zm.).

4. ZGODNOŚĆ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” został opracowany w oparciu o założenia wynikające z dokumentów strategicznych i programowych wyższego rzędu na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym, w szczególności z następującymi dokumentami:

- strategicznymi:
 - Długookresową Strategią Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
 - Strategią Rozwoju Kraju 2020,
 - Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”,
 - Strategią innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
 - Strategią rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku),
 - Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020,
 - Strategią „Sprawne Państwo 2020”,
 - Strategią rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
 - Krajową strategią rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie,
 - Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
 - Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
 - Polityką Energetyczną Polski do 2030 roku,
- sektorowymi:
 - Krajowym Programem Ochrony Powietrza do roku 2020,
 - Aktualizacją Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
 - Krajowym planem gospodarki odpadami 2014,
 - Krajowym programem zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015–2020,
 - Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Programem wodno-środowiskowym kraju,
- programowymi:
 - Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Innowacyjne Mazowsze,
 - Strategią Rozwoju Powiatu Płockiego na lata 2014-2020,
 - Strategią Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015-2025,
 - Planem gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stara Biała na lata 2015-2020.

Ochrona środowiska jest przedmiotem planów, programów i strategii na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Najważniejsze cele i kierunki interwencji w zakresie problemów środowiskowych, wymienionych wyżej dokumentów, przedstawiają się następująco:

4.1. ZGODNOŚĆ NA SZCZEBLU REGIONALNYM

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Innowacyjne Mazowsze

ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska.

25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie

25.1. Rozwój i proekologiczna modernizacja instalacji do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w regionie, w tym zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych.

25.2. Rozbudowa energetycznych i gazowych połączeń transgranicznych oraz analiza możliwości i kosztów wykorzystania gazu łupkowego i ewentualna budowa systemu jego pozyskiwania i przesyłu.

25.3. Podnoszenie efektywności energetycznej.

26. Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji

26.1. Tworzenie warunków organizacyjnych i finansowych dla transferu wiedzy i eko-innowacji.

26.2. Stymulowanie rozwoju przemysłu ekologicznego poprzez tworzenie ekonomicznych i organizacyjnych mechanizmów wsparcia

27. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska.

27.1. Przeciwdziałanie fragmentaryzacji przestrzeni przyrodniczej i zwiększenie lesistości regionu.

27.2. Prowadzenie monitoringu zanieczyszczeń środowiska.

27.3. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału ekologicznego wód i związanych z nimi ekosystemów.

27.4. Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu.

27.5. Ochrona lasów i obszarów cennych przyrodniczo.

27.6. Szerzenie świadomości ekologicznej.

27.7. Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem.

27.8. Racjonalne planowanie funkcji terenów z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska.

28. Modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej.

28.1. Poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego poprzez modernizację i rozbudowę lokalnych sieci dystrybucyjnych.

28.2. Rozbudowa oraz modernizacja elektroenergetycznego systemu przesyłowego, w tym przystosowanie do odbioru energii ze źródeł rozproszonych.

28.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury przesyłowej gazu ziemnego oraz paliw płynnych.

29. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym.

29.1. Zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałanie osuwiskom.

29.2. Przystosowanie rolnictwa do zmian klimatu.

30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

30.1. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby.

30.2. Porządkowanie i tworzenie spójnego systemu gospodarki odpadami.

31. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych.

31.1. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich.

31.2. Poprawa bezpieczeństwa zasilania w energię miast poprzez budowę i modernizację lokalnych instalacji do produkcji energii ze szczególnym uwzględnieniem technologii kogeneracji i poligeneracji oraz wykorzystania OZE.

Strategia Rozwoju Powiatu Płockiego na lata 2014-2020

CEL OPERACYJNY: EDUKACJA EKOLOGICZNA I KSZTAŁTOWANIE PROŚRODOWISKOWYCH POSTAW

Dbłość o środowisko naturalne, to nie tylko spełnianie wymogów prawa, ale nade wszystko troska o przyszłe pokolenia. Postawy prośrodowiskowe warunkowane są wysoką świadomością ekologiczną, którą można budować i wzmacniać poprzez edukację ekologiczną, zarówno formalną, jak i nieformalną. W ramach celu operacyjnego realizowane będą następujące kierunki działań:

- inicjowanie i wspieranie edukacji ekologicznej dzieci i dorosłych,
- koordynowanie działań z zakresu edukacji ekologicznej, w tym inicjowanie i wspieranie partnerstw (między jst, NGO, LGD) na rzecz kształtowania postaw prośrodowiskowych,

- współpraca na rzecz opracowania gier terenowych bazujących na walorach przyrodniczych powiatu, skierowanych do wszystkich typów szkół,
- współpraca na rzecz opracowania oferty szkoleń ekologicznych kierowanych do rolników, przedsiębiorców (szczególnie z branży turystycznej),
- promowanie i uwzględnianie w działaniach Starostwa aspektów ekologicznych (papier niechlorowany, energooszczędne oświetlenie, elektroniczny obieg dokumentów, wzorcowa gospodarka odpadami),
- promowanie mechanizmów informacyjnych i konsultacyjnych stosowanych przy lokalizowaniu inwestycji „konfliktogennych” związanych z ochroną środowiska.

4.2. ZGODNOŚĆ NA SZCZEBLU LOKALNYM

Strategia Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015-2025

Cel strategiczny 4: Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów.

Cel operacyjny 4.1. Inwestowanie w infrastrukturę techniczną w celu zachowania walorów środowiska naturalnego:

- systematyczne usuwanie azbestu,
- działania zmierzające do oszczędności energii w budynkach użyteczności publicznej,
- budowa i modernizacja sieci i urządzeń do oczyszczania ścieków w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Cel operacyjny 4.2. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

- zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy,
- efektywna dystrybucja ciepła z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE),

Cel operacyjny 4.3. Promowanie strategii niskoemisyjnych.

- działania zmierzające do ograniczenia niskiej emisji,
- promocja pozyskania energii z niskoemisyjnych źródeł.

Cel operacyjny 4.4. Promowanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

- organizowanie imprez sportowo-kulturalnych,
- wspieranie merytorycznie i organizacyjnie lokalnego ruchu artystycznego i kulturalnego,
- promowanie dorobku kulturalnego Gminy, upowszechnianie kultury wyższej oraz edukacji kulturalnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stara Biała na lata 2015-2020

Cel Strategiczny wyznaczony dla terenu gminy Stara Biała:

REDUKCJA EMISJI CO₂, REDUKCJA ENERGII FINALNEJ ORAZ WZROST UDZIAŁU ENERGII POCHODząCEJ ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA

W ramach niniejszego celu strategicznego, Gmina Stara Biała przyjęła następujące cele szczegółowe:

- Redukcję emisji gazów cieplarnianych o 3 646,29 (Mg CO₂) do 2020 r.,
- Redukcję zużycia energii finalnej o 12 253,74 MWh do 2020 r.,
- Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych do 6 584,68 MWh w 2020 r.

Gmina Stara Biała realizując cele do roku 2020 będzie skupiać swoje działania, by w dłuższej perspektywie czasu osiągnąć następujące efekty:

- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy;
- zwiększenie stopnia termomodernizacji budynków mieszkaniowych oraz maksymalizacja termomodernizacji budynków użyteczności publicznej;
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w stopniu maksymalnym;
- ograniczenie wykorzystania wysokoemisyjnych indywidualnych źródeł ciepła, zwłaszcza tych korzystających z paliw stałych.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Na terenie gminy Stara Biała obowiązuje 36 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W MPZP zawarto informację na temat możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii (szczególnie instalacji fotowoltaicznych) oraz wymiany nieekologicznych kotłów na terenie gminy.

OPIS INWENTARYZOWANEGO OBSZARU

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Stara Biała to gmina wiejska, położona w powiecie płockim, w zachodniej części województwa mazowieckiego. Geograficznie Gmina usytuowana jest nad północnym brzegiem Wisły, na terenie Kotliny Płockiej. Gmina Stara Biała zajmuje powierzchnię 111,12 km².

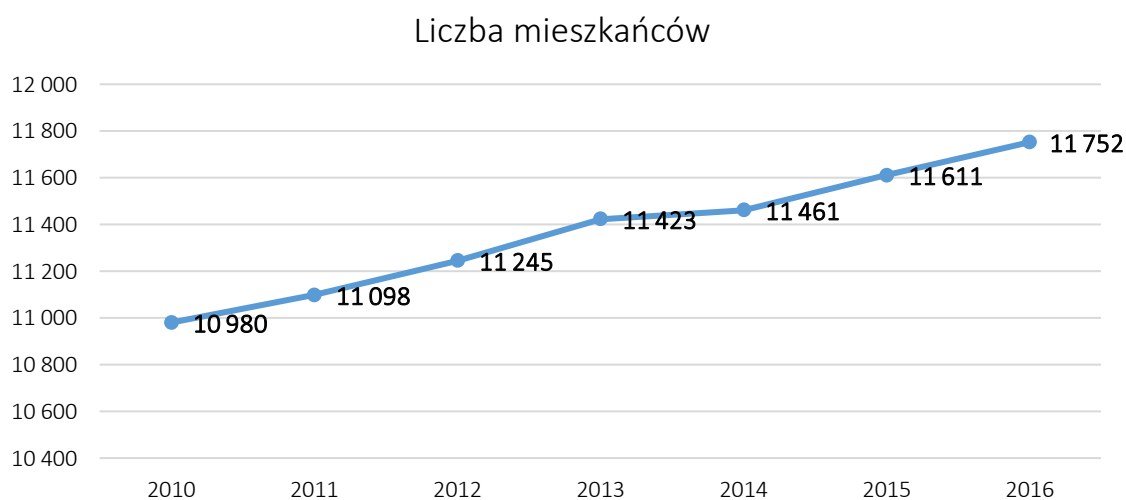
Szczególną rolę na tym terenie odgrywają grunty rolne i stanowią one największy udział tj. 80% całego obszaru Gminy, następnie lasy – 10,7%. Centralnym ośrodkiem Gminy jest miejscowość Biała.

wynosi 8°C. Średnia temperatura stycznia - 2,8°C, lipca +18,7°C. Okres wegetacyjny trwa 210 - 220 dni. Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 79%. Obszar gminy znajduje się na terenach o małym nasłonecznieniu.

Największe zróżnicowanie warunków termicznych znajduje się pomiędzy głęboko wciętą doliną Wisły, Wierzbicy, Skrwy, a wysoczyzną. W dolinach następuje spływ chłodnego powietrza - występują różnice temperatur do kilku stopni, tworzy się inwersja temperatur, większa wilgotność, mgły. Na obszarze gminy dominują wiatry zachodnie, które stanowią 25%, częste są też wiatry w kierunku południowo - zachodnim i południowo - wschodnim (14%). W okolicach lasów drzewostan przyczynia się do łagodzenia dobowych amplitud temperatur i prędkości wiatrów.

2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Liczba mieszkańców gminy Stara Biała z roku na rok wzrasta. W roku 2016 liczba mieszkańców gminy wynosiła 11 752 osób, dla porównania w roku 2010 liczba mieszkańców gminy stanowiła 10 980. Na przestrzeni sześciu lat liczba mieszkańców zwiększyła się o 772 osoby.

Wykres 1. Liczba ludności na terenie gminy Stara Biała w latach 2010 – 2016.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

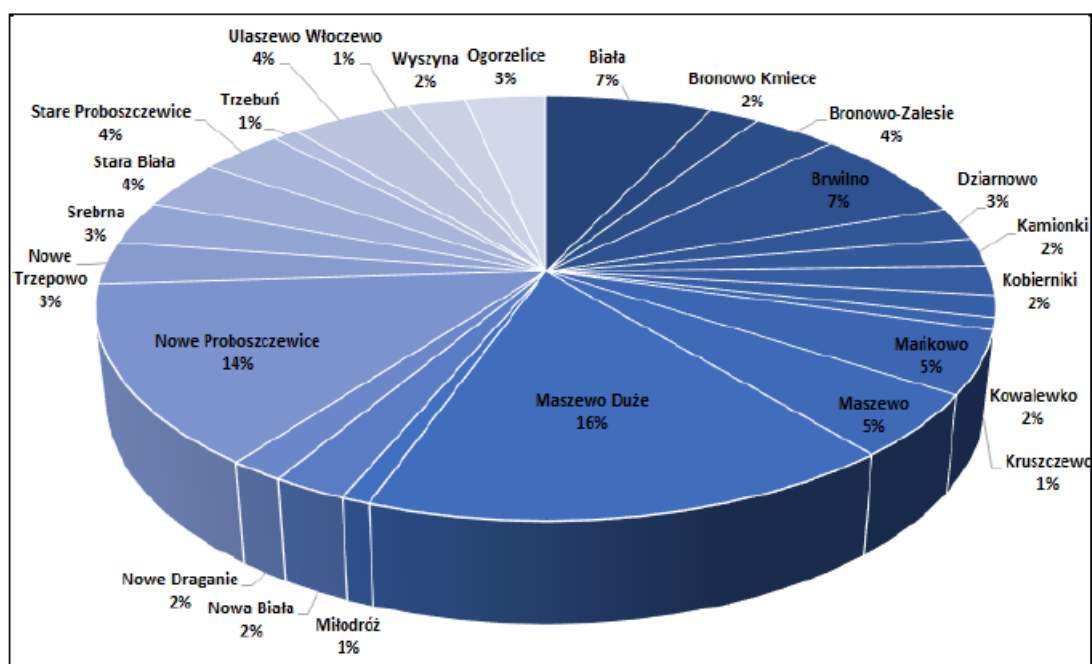
Wzrost liczby mieszkańców Gminy Stara Biała związany jest przede wszystkim z:

- odnotowaną w ostatnich latach tendencją ogólnokrajową związaną ze wzrostową falą migracji mieszkańców wielkich aglomeracji miejskich i dużych miast na tereny mniejszych miast oraz wsi. Atrakcyjne położenie Gminy Stara Biała w bezpośrednim sąsiedztwie Płocka sprzyja tej tendencji - coraz więcej mieszkańców miasta podejmuje decyzję o zamieszkanui na terenie Gminy Stara Biała (co potwierdza również dodatnie saldo migracji będące wynikiem dużej liczby zameldowań osób z terenu miast),

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

- korzystnym połączeniem komunikacyjnym z Płockiem oraz innymi ważnymi ośrodkami miejskimi,
- dobrze rozwijającą się infrastrukturą techniczną umożliwiającą rozwój budownictwa mieszkalnego na terenie Gminy,
- dobrze rozwiniętą infrastrukturą oświatową, w tym opieką przedszkolną,
- dobrze zorganizowaną ochroną zdrowia mieszkańców Gminy.

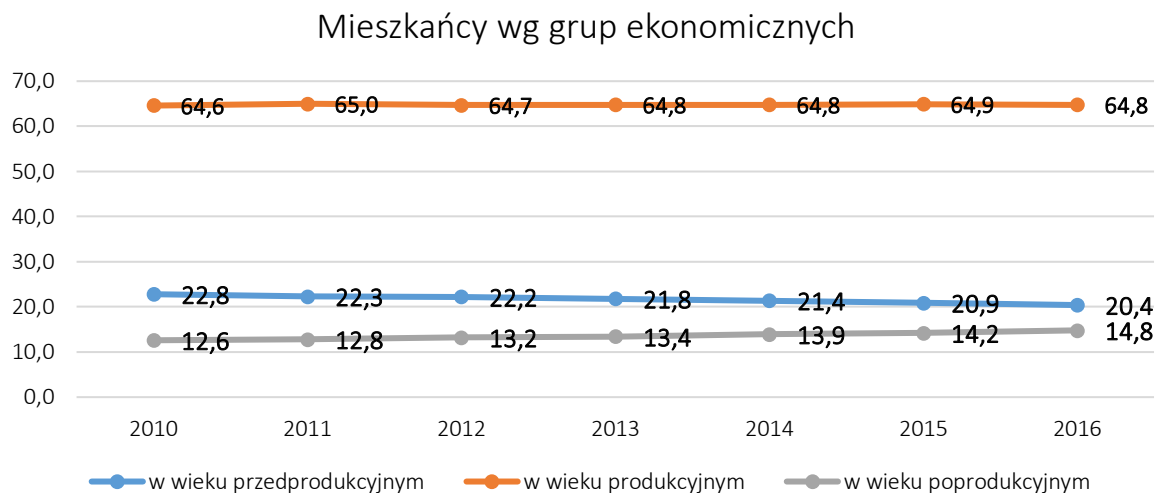
Największa liczba ludności zamieszkuje sołectwo Maszewo Duże – 1 849 osób, co stanowi około 16,4% ogółu mieszkańców Gminy Stara Biała. Niewiele mniej mieszkańców liczy sołectwo Nowe Proboszczewice.

Wykres 2. Procentowy udział ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Stara Biała.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Stara Biała na lata 2015-2025.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę mieszkańców z podziałem na grupy ekonomiczne. Na terenie gminy można zauważyć wysoki udział mieszkańców w wieku produkcyjnym, ale także sukcesywny wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 3. Mieszkańcy gminy Stara Biała z podziałem na grupy ekonomiczne.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Na terenie gminy występuje efekt starzenia się społeczeństwa. Trend ten jest obserwowany zarówno na terenie kraju jak i Europy.

3. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I ROLNICTWO

Stara Biała jest gminą wiejską, na której terenie dość istotną rolę pełni rolnictwo, co jest związane z występowaniem wysokiej jakości gleb oraz położeniem geograficznym.

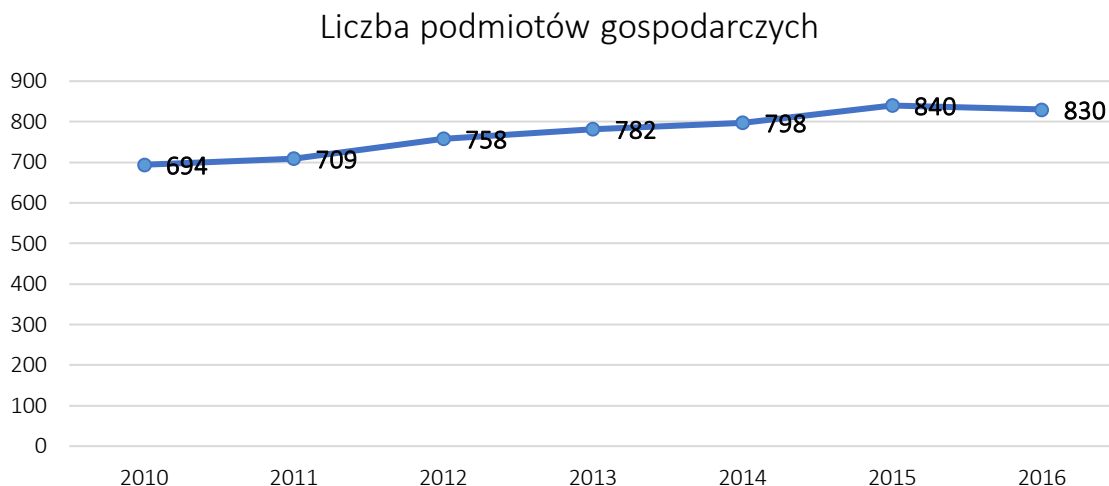
Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym przeprowadzonym w 2010 roku, na terenie Gminy Stara Biała funkcjonowało 780 gospodarstw rolnych. Największy udział stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha – 256 szt., czyli 32,8% wszystkich gospodarstw rolnych. Wysoki udział miały również gospodarstwa o powierzchni 10 ha i więcej – około 29,6%.

Tabela 1. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Stara Biała.

Rodzaj gospodarstwa	J. m.	2010
do 1 ha włącznie	Szt.	127
1 – 5 ha	Szt.	256
5 – 10 ha	Szt.	166
10 ha i więcej	Szt.	231
Razem	Szt.	780

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010.

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Stara Biała w latach 2010 – 2016 została przedstawiona na poniższym wykresie.

Wykres 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Stara Biała w latach 2010 – 2016.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Tabela 2. Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności na terenie gminy Stara Biała.

Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności	2016
OGÓŁEM	830
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	34
B. Górnictwo i wydobywanie	0
C. Przetwórstwo przemysłowe	95
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3
E. Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4
F. Budownictwo	99
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	209
H. Transport i gospodarka magazynowa	78
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	22
J. Informacja i komunikacja	10
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	18
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	15
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	74
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	22
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10
P. Edukacja	23
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	42

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14
S. Pozostała działalność usługowa w tym sekcja T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	58

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, BDL (dane na 31.12.2015 r.)

Zgodnie z powyższą tabelą, prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Stara Biała koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle (ok. 28,99% wszystkich podmiotów gospodarczych), budownictwie (13,65%), przetwórstwie przemysłowym (11,20%), transporcie i gospodarce magazynowej (10,28%).

Do największych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Stara Biała należą między innymi:

- PKN ORLEN S.A.;
- A.Schulman Polska Sp. z o.o.;
- Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. (dawniej Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Kobiernikach k/Płocka Sp. z o.o.);
- AGPRESS Adam Łukawski;
- CS Recycling Sp. z o.o.

4. INFRASTRUKTURA INŻYNIERYJNO – TECHNICZNA

4.1. SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Zasilanie odbiorców na terenie gminy Stara Biała, w układzie normalnym pracy sieci, odbywa się poprzez Główny Punkt Zasilający (GPZ) 110/15 kV Gulczewo, Maszewo i Przemysłowa zlokalizowane na terenie miasta Płocka, które poza obszarem gminy Stara Biała zasilają również odbiorców na terenie sąsiednich gmin oraz miasta Płocka. Są one powiązane z siecią 110 kV liniami WN z pozostałą siecią wysokiego napięcia ENERGIA OPERATOR S.A. W przypadkach awaryjnych, poprzez zmianę podziału sieci, istnieje możliwość zasilania gminy siecią średniego napięcia (SN).

Stan ilościowy sieci na koniec 2014 roku infrastruktury elektroenergetycznej ENERGIA – OPERATOR SA. na terenie gminy Stara Biała, to:

- 54,1 km linii wysokiego napięcia,
- 160,1 km linii średniego napięcia,
- 235,3 km sieci niskiego napięcia,
- 3137 szt. przyłączy do sieci o długości 69,2 km,
- 153 stacje SN/nN.

4.2. SIEĆ CIEPŁOWNICZA

Gospodarka ciepła na terenie Gminy Stara Biała ma zdecentralizowany charakter. Oparta jest bowiem o kotłownie lokalne oraz paleniska indywidualne nadal zasilane głównie węglem, drewnem, olejem opałowym oraz gazem propan-butan.

4.3. SIEĆ GAZOWA

Gmina Stara Biała ma częściowy dostęp do gazu ziemnego dostarczanego siecią gazową, której długość na obszarze Gminy zwiększa się z każdym rokiem. Rozbudowa sieci gazowej na terenie Gminy ma związek z większym zainteresowaniem mieszkańców gazem, jako źródłem energii cieplnej. Dlatego też z każdym rokiem zwiększa się nie tylko długość sieci gazowej, ale i liczba odbiorców gazu.

Za dystrybucję oraz eksploatację gazu ziemnego na terenie Gminy odpowiada Mazowiecka Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Ciechanów.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci gazowej na omawianym obszarze.

Tabela 3. Długości sieci gazowych eksploatowanych na terenie gminy Stara Biała.

Rok	Długość sieci			
	Łącznie	Wysokiego ciśnienia	Średniego ciśnienia	Niskiego ciśnienia
	m	m	m	m
2010	51 235	2 130	49 105	0
2014	69 318	2 130	67 188	0

Źródło: PSG.

Stan techniczny gazociągów jest dobry.

4.4. SIEĆ DROGOWA

Przez teren Gminy Stara Biała przebiegają drogi:

- krajowa,
- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne,
- wewnętrzne.

a) Droga krajowa

Przez teren Gminy Stara Biała przebiega krajowa nr 60 o przebiegu Kutno – Płock – Ciechanów o długości 1 km.

b) Drogi wojewódzkie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Na terenie Gminy Stara Biała występują 4 odcinki dróg szczebla wojewódzkiego o łącznej długości 24,827 km. Są to: droga wojewódzka 562 relacji Dobrzyń – (Brwilno – gr. miasta Płock) o długości 5,958 km, droga wojewódzka 559 relacji Lipno-Brudzeń Duży – (Srebrna – gr. miasta Płock) o długości 7,447 km, droga wojewódzka 555 relacji (Srebrna – Kobierniki) – Siecień – Murzynowo, o długości 3,066 oraz droga wojewódzka 540 relacji Stara Biała – (Proboszczewice – Kamionki) – Sikórz o długości 8,329 km.

c) Drogi powiatowe

W granicach Gminy Stara Biała znajduje się 10 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 45,378 km. Układ dróg powiatowych na terenie Gminy tworzą drogi:

- Droga nr 5201W Płock – Bonisław -4,673 km
- Droga nr 2909W Nowe Trzepowo – Bronowo – Zalesie – 1,8 km
- Droga nr 2907W Wyszyna – Ulaszewo – 2,705 km
- Droga nr 2908W Srebrna – Draganie -6,805 km
- Droga nr 5205W gr. Miasta – Draganie – Proboszczewice - 9,271 km;
- Droga nr 6905W Parzeń – Płock - 7,364 km
- Droga nr 2918W Biała – Dziarnowo – Proboszczewice - 5,579 km;
- Droga nr 2903W Brudzeń Duży – Karwosieki – Nowe Proboszczewice - 4,4
- Droga nr 3704W Gozdowo – Golejewo – Proboszczewice - 2,058 km
- Droga nr 2910W Bronowo Zalesie – gr. Gminy – Ciachcin - 0,723 km.

d) Drogi gminne

Drogi gminne stanowią podstawę układu komunikacyjnego gminy i zapewniają połączenie wszystkich części gminy z miejscowością gminną. W zarządzie gminy znajduje się 62,31 km dróg gminnych kat. L w tym:

- 39,705 km drogi o nawierzchni twardej bitumicznej;
- 0,450 km drogi o nawierzchni betonowej;
- 0,279 km drogi o nawierzchni z kostki;
- 0,15 km drogi o nawierzchni brukowej;
- 3,15 km drogi o nawierzchni tłuczniowej;
- 18,576 km drogi o nawierzchni gruntowej ulepszonej mieszanką pospółki z kruszywem

oraz drogi wewnętrzne ogólnodostępne o łącznej długości 174,64 km.

REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ GMINY STARA BIAŁA

Program Ochrony Środowiska dla gminy Stara Biała na lata 2017 – 2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 stanowi kontynuację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2019.

Efekty realizacji wytyczonych zadań obserwowane są zwykle w długim horyzoncie czasowym, przy założonej ciągłości realizacji zadań poprawy i utrzymania stanu środowiska.

Przyjęty Program Ochrony Środowiska formułował zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne tak dla gminy Stara Biała, jak również dla szeregu instytucji i przedsiębiorstw uczestniczących w wywieraniu wpływu na stan środowiska na terenie gminy. Określenie stanu ich realizacji nie jest sprawą oczywistą i prostą ze względu na szereg elementów wpływających na realizację zadań, w tym m.in.: - zmiany sytuacji ekonomiczno – gospodarczej kraju, województwa, powiatu i gminy, - zmiany priorytetów realizacyjnych w okresie obowiązywania programu. Poniżej przedstawiono zrealizowane działania w zakresie poszczególnych komponentów środowiska:

- Ochrona powietrza: Zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego oraz z poprawą jego jakości realizowane były w zakresie: - prowadzenia remontów i modernizacji dróg, wymiany nawierzchni na terenie Gminy, - promocji i wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii, - zwiększaniu świadomości społeczeństwa (prowadzenie edukacji ekologicznej), - realizacji przedsięwzięć termo modernizacyjnych obiektów komunalnych, oświatowych.
- Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarka wodno-ściekowa: dotyczyły głównie: - rozbudowy istniejącej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, - opracowywanie dokumentacji technicznych nowych inwestycji w gospodarkę wodno - ściekową, - współpracy ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym, - badania jakości wód (WIOŚ).
- Ochrona gleb i powierzchni ziemi: Zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi realizowane były m.in. przez wprowadzanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zabezpieczając dotychczasowe elementy litosfery i wprowadzające działania prewencyjne, m.in. dotyczące strefowania poszczególnych zamierzeń i stref ochronnych..
- Ochrona przyrody: Realizowane zadania dotyczyły głównie: - wzmocnienia roli rekreacyjnej zieleni, zachowanie istniejącej zieleni urządzonej, - urządzania i utrzymania terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień i parków, - ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej, -

zalesianiu gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej. Szereg działań realizowany był przez placówki oświatowe z terenu gminy, organizacje pozarządowe oraz Nadleśnictwo Płock.

- Ochrona przed hałasem: Zadania związane z ochroną przed hałasem dotyczyły głównie modernizacji dróg, zgodnie z wyznaczonym harmonogramem, realizowane były tak przez gminę jak i przez zarządców dróg oraz związane były z: - przebudową i modernizacją nawierzchni dróg, - przestrzeganiem zasad strefowania w planowaniu przestrzennym, - usprawnianiem organizacji ruchu drogowego, - wykonywaniem pomiarów emisji hałasu przez określonych prawem zarządców dróg i podmioty gospodarcze oraz przekazywaniem wyników pomiarów uprawnionym organom ochrony środowiska w formie ustalonej prawem.
- Zapobieganie awariom przemysłowym: Realizowane zadania związane były głównie ze: - szkoleniami, aktualizacją planów operacyjnych przez zakłady i PSP, - informowaniem społeczeństwa o skutkach ewentualnych sytuacji awaryjnych.
- Edukacja ekologiczna: Zadania w dziedzinie edukacji ekologicznej to szereg zadań realizowanych głównie przez placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519, ze zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie.

- Gmina Stara Biała to gmina wiejska, położona w powiecie płockim, w zachodniej części województwa mazowieckiego. Geograficznie Gmina usytuowana jest nad północnym brzegiem Wisły, na terenie kotliny Płockiej. Gmina Stara Biała zajmuje powierzchnię 111,12 km².
- Stara Biała jest gminą wiejską, na której terenie dość istotną rolę pełni rolnictwo, co jest związane z występowaniem wysokiej jakości gleb oraz położeniem geograficznym.
- Gmina Stara Biała została zaliczona do strefy mazowieckiej, na terenie której występują przekroczenia stężeń PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P i ozonu.
- Uciążliwości hałasowe na terenie gminy Stara Biała spowodowane są głównie przez emisje hałasu komunikacyjnego. Związane jest to ze wzrostem natężenia ruchu drogowego. Wzmógłony ruch związany jest dodatkowo z przejazdami tranzytowymi drogą krajową i wojewódzkimi przebiegającymi przez teren gminy. Zagrożenie na terenie gminy stanowi

także hałas przemysłowy generowany przez PKN Orlen, zlokalizowany w południowo-wschodniej części gminy Stara Biała.

- Na terenie gminy Stara Biała brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.
- Stan wód powierzchniowych na terenie gminy oceniono jako zły. Wszystkie JCWP na terenie gminy są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Stan wód podziemnych na terenie gminy oceniono jako dobry.
- Na terenie gminy Stara Biała łącznie z sieci wodociągowej korzysta 98,0 % mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacyjnej zaledwie 55,6 % mieszkańców. Ścieki z terenu gminy Stara Biała odprowadzane są do 5 oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie gminy. Ścieki nieobjęte systemem kanalizacyjnym i gromadzone w zbiornikach przydomowych wywożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. W 2015 r. istniało na terenie gminy 484 bezodpływowych zbiorników oraz 82 przydomowe oczyszczalnie ścieków.
- Gmina Stara Biała charakteryzuje się dobrym wskaźnikiem bonitacji gleb (ok. 1,0). Występują tu gleby płowe i bielicowe, wytworzone z piasków gliniastych i słabogliniastych. Zaliczane są do kompleksu żytniego bardzo dobrego i pszennego dobrego. W obrębie gminy przeważają gleby dobrej i średniej jakości. Gleby dobre zaliczane do klas IIIa, IIIb, IVa stanowią 75% ogółu gruntów ornych.
- Na terenie gminy znajdują się obszary chronione w postaci rezerwatu przyrody, użytków ekologicznych, obszaru chronionego krajobrazu i 13 pomników przyrody.
- Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy Stara Biała wynosi 1 186,82 ha, co daje lesistość na poziomie 10,7 %. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest zatem znacznie niższy niż średnia krajowa, która wynosi 30,0 %.

W ramach opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała przedstawiono cele i kierunki działań jakie musi realizować gmina w celu poprawy jakości środowiska. W ramach opracowania dokumentu przedstawiono także szczegółowy harmonogram realizacji działań.

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu wskazano potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu.

OCENA STANU ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTACH

1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

1.1. STAN AKTUALNY

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 519), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

Roczna ocena jakości powietrza pozwala uzyskać informacje na temat stężeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu. Uzyskane informacje umożliwiają sklasyfikowanie strefy w oparciu o przyjęte kryteria, ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, tj. poziomy dopuszczalne dla niektórych substancji w powietrzu, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych dla ozonu, poziomy alarmowe oraz poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031). Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie na terenie strefy jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych,
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne albo przekraczają poziomy docelowe.

W przypadku poziomów celów długoterminowych dla ozonu przyjęto następujące oznaczenie klas:

- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego, wyznaczono 4 strefy:

- Aglomeracja warszawska,
- Miasto Płock,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

- Miasto Radom,
- Strefa mazowiecka, do której należy gmina Stara Biała.

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza wynikające z *Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Mazowieckim. Raport za rok 2016* z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego oraz ochrony roślin, dla strefy mazowieckiej przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wynikowe klasy dla strefy mazowieckiej w województwie mazowieckim dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2016 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej													
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹	O ₃ ²	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5} ³	PM _{2,5} ⁴
Strefa mazowiecka	A	A	C	A	A	A	C	D ₂	A	A	A	C	C	C ₁

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Mazowieckim. Raport za rok 2016.

Wynik oceny strefy mazowieckiej za rok 2016, w której położona jest gmina Stara Biała wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku siarki,
- dwutlenku azotu,
- ołowiu,
- benzenu,
- tlenku węgla,
- arsenu,
- kadmu,
- niklu.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, dla strefy mazowieckiej wskazała, iż przekroczone zostały dopuszczalne poziomy dla:

- pyłu PM_{2,5},
- pyłu PM₁₀,
- ozonu,

¹ wg poziomu docelowego,

² wg poziomu celu długoterminowego,

³ wg poziomu dopuszczalnego faza I,

⁴ wg poziomu dopuszczalnego faza II,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

- benzo(a)pirenu.

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy mazowieckiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy mazowieckiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2016 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
			SO ₂	NO _x	O ₃ (AOT40)	
					poziom docelowy	poziom celu długoterminowego
1	strefa mazowiecka	PI1404	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Mazowieckim. Raport za rok 2016.

W poniższej tabeli przedstawiono statystyki wyników modelowania matematycznego emisji dla wybranych zanieczyszczeń powietrza, średnioroczne wartości dla gmin i dzielnic Warszawy, w tym dla gminy Stara Biała.

Tabela 6. Statystyki wyników modelowania matematycznego emisji dla wybranych zanieczyszczeń powietrza.

Lp	gmina	Typ gminy	Uśrednione dla obszaru gmin i dzielnic Warszawy wartości:			
			PM10 rok	PM2,5 rok	B(a)P rok	NO ₂ rok
250	Stara Biała	wiejska	21,6	16,3	1,4	8,4

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Mazowieckim. Raport za rok 2016.

Emisja przemysłowa

Do głównych zagrożeń powietrza na terenie gminy Stara Biała należy obecność największego zakładu przemysłowego w Powiecie – PKN ORLEN S.A.

PKN ORLEN od lat prowadzi pomiary stężeń substancji w powietrzu w wyznaczonych miejscach wokół Zakładu Produkcyjnego w Płocku. Jest to tzw. imisja - ilość substancji pyłowych lub gazowych w jednostce objętości powietrza atmosferycznego, przynoszonych przez wiatr, często z dużych odległości. Stanowią je produkty spalania paliw i substancje pochodzące z prowadzonych procesów technologicznych.

Zakład od lat prowadzi skuteczne działania w zakresie zmniejszenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

Dzięki efektywnym działaniom podjętym w II okresie rozliczeniowym EU-ETS (2008 – 2012), PKN ORLEN zaoszczędził 2 979 944 uprawnień do emisji CO₂, w całej GK ORLEN 9 062 676.

Program Ochrony Powietrza

Na terenie województwa mazowieckiego obowiązuje Program Ochrony Powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu. Stanowi on załącznik do Uchwały NR 184/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu.

Gmina Stara Biała została zaliczona do strefy mazowieckiej. Celem programu ochrony powietrza jest określenie poziomów docelowych zanieczyszczeń. Plan działań krótkoterminowych został określony w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomów docelowych oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

W harmonogramie wskazano trzy działania/zadania odnoszące się do Gminy Stara Biała:

1. Kod działania MzsMzZSo

Opis działania: Zmiana sposobu ogrzewania na proekologiczny:

Wymiana nieekologicznych pieców na ogrzewane paliwami niskoemisyjnymi (np. gaz ziemny)

2. Kod działania: MzsMzEEK

Opis działania: Prowadzenie kampanii edukacyjnych uświadamiających społeczeństwo: - o zagrożeniach dla zdrowia związanych z emisją pyłu zawieszonego PM10 podczas spalania paliw stałych (w tym odpadów) w paleniskach domowych o niskiej sprawności, - o zagrożeniach dla zdrowia związanych z emisją pyłu zawieszonego PM2,5 i proponowanych działaniach związanych z jej ograniczeniem.

1.2. ANALIZA SWOT

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- Wysoka świadomość władz samorządowych w zakresie ochrony środowiska i procesu zarządzania energią- sieć gazowa na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none">- zakwalifikowanie gminy do strefy mazowieckiej w której występują przekroczenia stężeń niebezpiecznych związków (stężenia B(a)P, ozonu, pyłów PM10 i PM2,5)- Duże natężenie ruchu na drogach tranzytowych- Znaczny udział niskosprawnych węglowych źródeł ciepła w ogrzewaniu indywidualnym
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- Możliwość wsparcia finansowego na realizację przedsięwzięć podnoszących efektywność energetyczną (fundusze europejskie i krajowe)- Wymiana środków transportu na pojazdy efektywniejsze i energooszczędne	<ul style="list-style-type: none">- wysoki koszt inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii- wzrost emisji gazów związany ze wzrostem natężenia ruchu komunikacyjnego

- Postępująca gazyfikacja gminy	- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w zakresie zmian klimatu i skutków niskiej emisji
---------------------------------	--

1.3. ZAGROŻENIA

Głównymi problemami w zakresie zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Stara Biała są:

- emisja ze źródeł komunikacyjnych rosnąca wraz ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego szczególnie związana z przebiegiem przez teren gminy dróg tranzytowych,
- emisja niska pochodząca z palenisk domowych i małych kotłowni,
- przekroczone stężenia benzo(a)pirenu, pyłu zawieszzonego PM10 i PM2,5 w strefie mazowieckiej, do której należy gmina Stara Biała.

2. ZAGROŻENIA HAŁASEM

2.1. STAN WYJŚCIOWY

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz.112 z późn. zm.).

Zgodnie z definicją określoną w ustawie Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519, ze zm.), hałas to dźwięki o częstotliwości od 16 do 16 000 Hz. Hałas jest jednym z poważniejszych zagrożeń wpływających na stan zdrowia człowieka i jego otoczenia. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka, m.in. zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB,
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB,
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB,
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB.

Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- komunikacyjne,
- przemysłowe i rolnicze,
- pozostałe.

Tabela 7. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby.

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LAeq D Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1.	a. Strefa ochronna „A” u zdrowiska b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c. Tereny domów opieki społecznej d. Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. Tereny zabudowy zagrodowej c. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ³⁾ d. Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązują na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 Nr 120, poz. 826).

Źródło: WIOŚ Warszawa.

Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego to: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie dróg oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy.

Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 do 56 dB.

W ostatnich latach na terenie gminy Stara Biała nie były przeprowadzane pomiary hałasu komunikacyjnego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy są drogi tranzytowe (droga krajowa i drogi wojewódzkie) przebiegające przez jej teren.

W 2015 r. przeprowadzono pomiary dróg krajowych i wojewódzkich Generalnego Pomiaru Ruchu Drogowego. Generalny pomiar ruchu posłużyć może pośrednio do oceny narażenia na hałas ze źródeł komunikacyjnych na danym obszarze. Pomiary przeprowadzane są co 5 lat. W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat zbadanego ruchu kołowego.

Tabela 8. Średni dobowy ruch pojazdów na terenie dróg tranzytowych przebiegających przez teren gminy Stara Biała.

Nr drogi	Nazwa punktu pomiarowego	Średni dobowy ruch pojazdów [poj./doba]							SDRR ⁵ poj. silnik. ogółem
		Motocykle	Sam. Osob. /mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe	Sam. Ciężarowe z przyczepą	Sam. Ciężarowe bez przyczepy	Autobusy	Udział pojazdów ciężkich w strumieniu wszystkich pojazdów	
DK 60	PŁOCK-BIELSK	28	4 980	603	621	266	43	13,5%	6554
DW 559	SIKÓRZ-PŁOCK	37	3 112	260	73	102	66	4,8%	3657
DW 540	BIELSK-PROBOSZCZE WICE-SIKÓRZ	13	756	82	19	29	4	5,2%	916
DW 555	SREBRNA-SIECIEŃ-MURZYNOWO-STARY DUNINÓW	15	724	33	4	15	37	2,2%	875
DW 562	DOBRZYŃ N/WISŁĄ-GR. WOJ.	17	1 311	129	62	46	6	6,8%	1 588

Źródło: www.gddkia.gov.pl

Największa uciążliwość na terenie gminy jest generowana przez drogę krajową nr 60 oraz drogę wojewódzką nr 562. Na tych drogach jest także największy odsetek pojazdów ciężkich, które generują największy poziom hałasu.

Hałas przemysłowy

Na obrzeżach gminy Stara Biała (w jej południowo – wschodniej części) zlokalizowany jest PKN ORLEN S.A., który stanowi istotne źródło hałasu dla tej części gminy. Poza wymienionym brak innych większych zakładów przemysłowych na terenie gminy. Ewentualne zwiększenie poziomu hałasu może występować w sąsiedztwie niektórych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do takich zakładów należą m.in. warsztaty mechaniki pojazdowej, młynarskie, blacharskie i stolarskie. Hałas pochodzący

⁵ Średni dobowy ruch roczny ogółem

z tych źródeł stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym i dotyczy terenów zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Wzrost uciążliwości hałasu przemysłowego odczuwalny jest na terenach zabudowy mieszkaniowej położonych w sąsiedztwie terenów przemysłowych.

2.2. ANALIZA SWOT

ZAGROŻENIA HAŁASEM	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- bieżące remonty dróg	- brak monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego na terenie gminy - droga krajowa i drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy - PKN Orlen, generujący hałas przemysłowy
SZANSE	ZAGROŻENIA
- konieczność prowadzenia ocen oddziaływania inwestycji na środowisko i monitoringu środowiska w zakresie zagrożenia hałasem - dostępność zabezpieczeń akustycznych dla budynków (np. dźwiękoszczelne okna)	- rosnąca liczba pojazdów na drogach - wzrost udziału hałasu przemysłowego na terenie gminy

2.3. ZAGROŻENIA

Uciążliwości hałasowe na terenie gminy Stara Biała spowodowane są głównie przez emisje hałasu komunikacyjnego. Związane jest to ze wzrostem natężenia ruchu drogowego. Wzmógłony ruch związany jest dodatkowo z przejazdami tranzytowymi drogą krajową i wojewódzkimi przebiegającymi przez teren gminy.

Zagrożenie na terenie gminy stanowi także hałas przemysłowy generowany przez PKN Orlen, zlokalizowany w południowo wschodniej części gminy Stara Biała.

3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

3.1. STAN WYJŚCIOWY

Pola elektromagnetyczne występujące w środowisku mogą negatywnie oddziaływać na poszczególne jego elementy, w tym na organizmy żywe. Właściwości pola, a więc i jego oddziaływanie na otoczenie zmieniają się w zależności od częstotliwości pola, w związku z tym wyróżnia się promieniowanie jonizujące (promienie X, gamma, ultrafiolet) lub niejonizujące (promieniowanie widzialne, podczerwień, radiofale, promieniowanie do urządzeń elektrycznych linii przesyłowych). Promieniowanie jonizujące nie stanowi zagrożenia w Gminie, poza niewielkim promieniowaniem naturalnym.

Do źródeł promieniowania niejonizującego zaliczyć można:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- stacje elektroenergetyczne,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- łączność radiowa, radiotelefony, telefonia komórkowa i inne urządzenia powszechnego użytku, np. kuchenki mikrofalowe,
- stacje radiolokacji i radionawigacji.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych może mieć negatywny wpływ na życie człowieka i przebieg różnych procesów życiowych. Wystąpić mogą m.in. zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układu rozrodczego, hormonalnego i krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecność pól elektromagnetycznych może mieć również niekorzystny wpływ na rośliny i zwierzęta: u roślin – opóźniony wzrost i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt – zaburzenia neurologiczne, zakłócenia wzrostu, żywotności i płodności.

Ograniczenia lub sposoby korzystania z obszarów położonych bezpośrednio pod liniami elektromagnetycznymi oraz w ich sąsiedztwie powinny być zapisane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

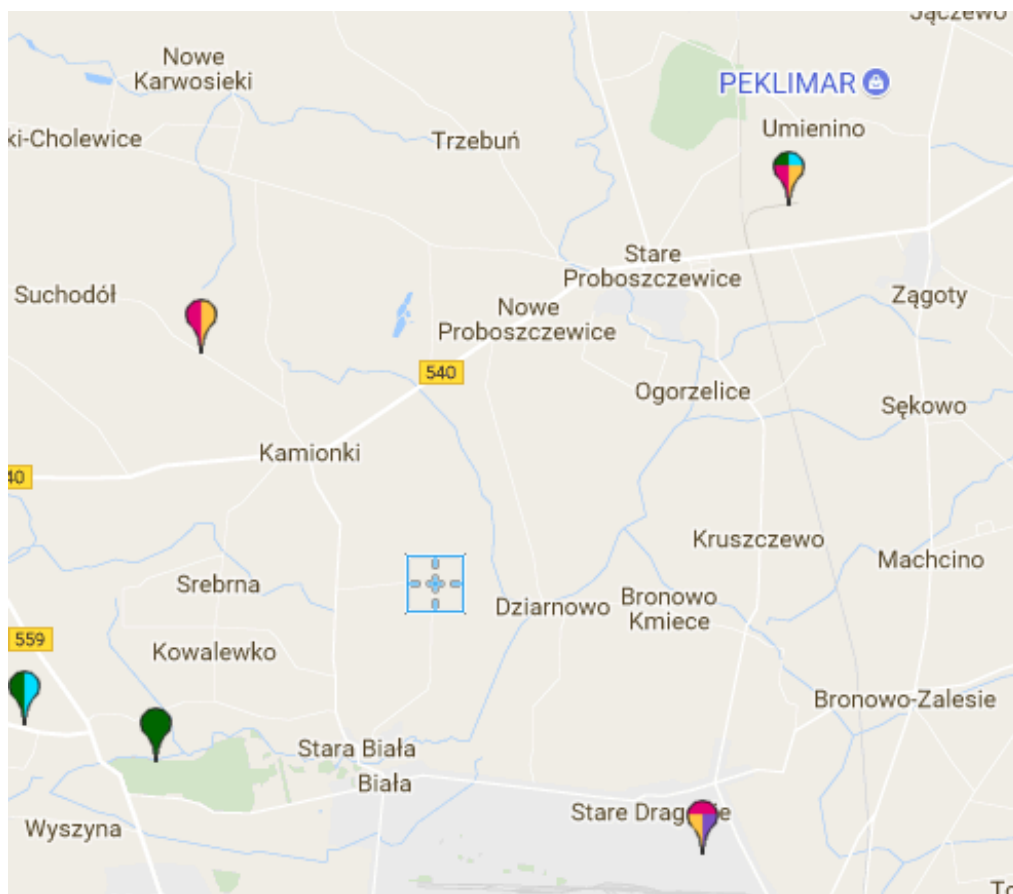
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach oraz poprzez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych jeśli zostały przekroczone.

Szczegółowe zasady ochrony przed polami elektromagnetycznymi występującymi w otoczeniu linii elektroenergetycznych zostały zapisane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r., nr 192, poz. 1883).

W gminie Stara Biała głównymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- linie elektroenergetyczne, Zasilanie gminy Stara Biała w energię elektryczną odbywa się z Głównego Punktu Zasilania GPZ Maszewo o napięciu 110/15 kV oraz GPZ Przemysłowa o napięciu 110/15 kV i GPZ Kruszczewo. Przez teren gminy przebiegają linie energetyczne o napięciu 15 kV – 156,2 km oraz 0,4 kV – 213,1 km.
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Stara Biała została przedstawiona na poniższym rysunku.

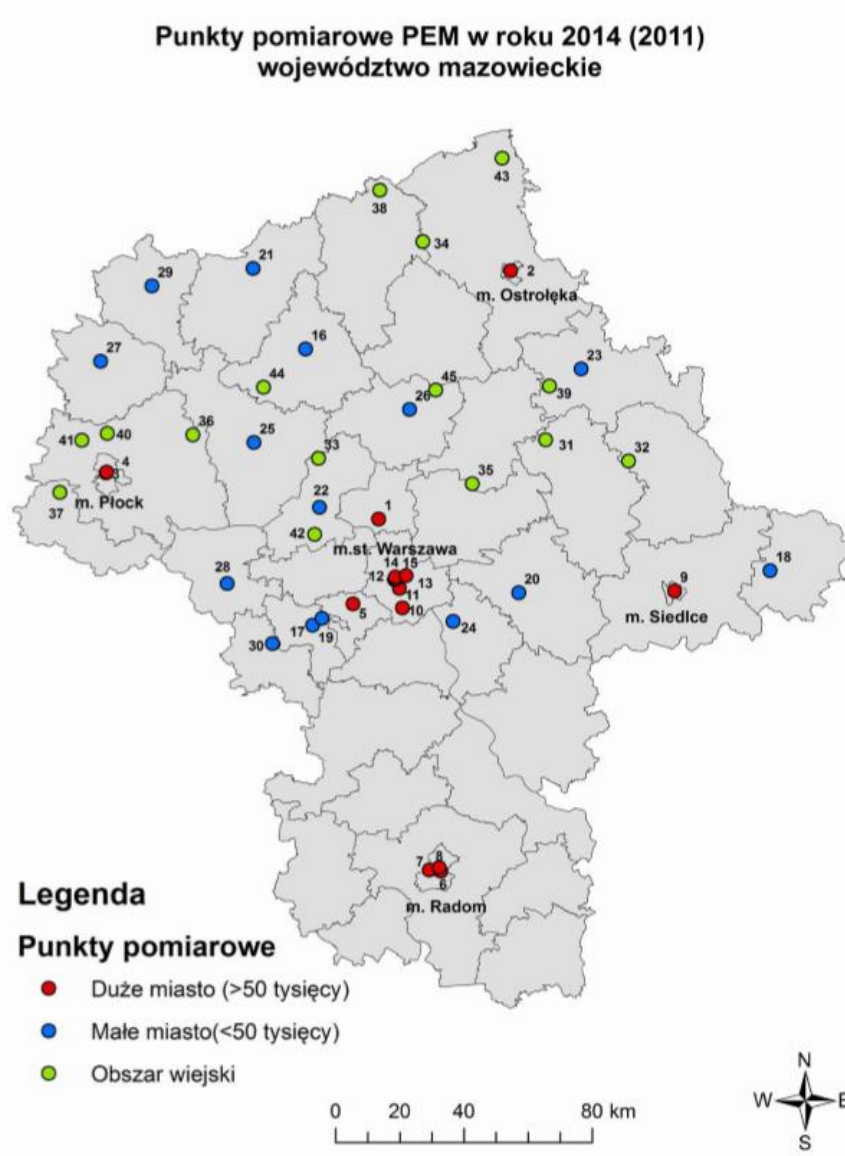
Rysunek 2. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Stara Biała.

Źródło: www.btsearch.pl

Na terenie gminy Stara Biała zlokalizowanych jest 5 bazowych stacji telefonii komórkowych:

- Stacja bazowa sieci ORANGE, T-Mobile, Plus, NetWorks, Aero 2; zlokalizowana na ul. Bielskiej 2A (elewator zbożowy Elewarr).
- Stacja bazowa sieci ORANGE i T-Mobile zlokalizowana na terenie miejscowości Kamionki, dz. nr 41/1.
- Stacja bazowa sieci ORANGE i T-Mobile zlokalizowana na terenie miejscowości Stare Draganie, dz. nr 50.
- Stacja bazowa sieci Plus i Aero 2 zlokalizowana na terenie miejscowości Srebrna, na terenie ośrodka PKN Srebrna.
- Stacja bazowa sieci Plus zlokalizowana na terenie miejscowości Kobierniki, przy DW 555 - dz. nr 44/1.

Na terenie gminy Stara Biała pomiary promieniowania elektromagnetycznego przeprowadzono w roku 2014. Lokalizacja punktów pomiarowych na terenie województwa w roku 2014 została przedstawiona na poniższym rysunku.

Rysunek 3. Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie mazowieckim w roku 2014.

Źródło: WIOŚ, Warszawa.

Tabela 9. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Stara Biała w roku 2014.

L.p.	Lokalizacja		Data pomiaru	Natężenie składowej elektrycznej pola w [V/m] (0,1÷3000) w [MHz]	Data pomiaru	Natężenie składowej elektrycznej pola w [V/m] (0,1÷3000) w MHz	
	Miejscowość	Współrzędne geograficzne w stopniach					
		E	N				
1	2	3	4	5	6	7	8
40	Stare Proboszczewice w powiecie plockim	19,696	52,654	2014-09-01	<0,2	2011-09-01	<0,2

Źródło: WIOŚ, Warszawa.

Pomiary wykonane na terenie gminy w 2014 roku nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych na terenie gminy. Dla punktu pomiarowego wartość natężenia pola elektromagnetycznego wynosiła < 0,2 V/m, przy wartości dopuszczalnej 7 V/m.

W związku z powyższym na terenie gminy Stara Biała brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.

3.2. ANALIZA SWOT

POLE ELEKTROMAGNETYCZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- brak przekroczeń natężeń pól elektromagnetycznych	-
SZANSE	ZAGROŻENIA
- utrzymanie wartości natężenia pola elektromagnetycznego na terenie gminy na stałym poziomie	- wzrost natężeń pól elektromagnetycznych

4. GOSPODAROWANIE WODAMI

4.1. STAN WYJŚCIOWY

4.1.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Sieć hydrograficzną gminy Stara Biała tworzą rzeki: Wiśła, Skrwa Prawa, Wierzbica oraz Brzeźnica (w południowo – wschodniej części gminy).

Cały obszar znajduje się w zlewni rzeki Skrwy (za wyjątkiem rzeki Brzeźnica, która uchodzi do Wisły), stanowiącej prawy dopływ Wisły. Jednak główną rzeką omawianego obszaru jest Wierzbica. Przepływa ona przez północną i środkową część gminy. Szerokość cieku wynosi kilka metrów, a głębokość waha się w granicach od 1 do 3 metrów. Rzeka Skrwa stanowi część zachodniej granicy gminy. Jej szerokość dochodzi do 10 -15 metrów, a głębokość 1-3 metra. Na rzece Skrwie notowane są wysokie stany wód w okresach wiosennych. Rzeka Wiśła wytycza fragment południowej granicy gminy.

Regulacje odnośnie oceny stanu wód powierzchniowych zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187) oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2011 r., nr 258, poz. 1549).

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Stara Biała.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Tabela 10. Ocena JCWP na terenie gminy Stara Biała w roku 2015 wraz z wyznaczeniem celów środowiskowych.

Nazwa i kod JCW	Klasa elementów w biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Zbiornik Włocławek RW20000275999	III	II	II	UMIARKOWANY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Brzeźnica RW20001727529	-	II	PSD	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY
Dopływ z Zakrzewka RW2000172756769	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY
Dopływ z Kowalewka RW2000172756792	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY
Wierzbica RW200017275689	III	I	II	UMIARKOWANY	-	ZŁY
Skrwa od Sierpicy do ujścia RW20002027569	III	II	II	UMIARKOWANY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY

Źródło: WIOŚ, Warszawa.

Stan jednolitych części wód przepływających przez teren gminy Stara Biała oceniono jako zły. Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP znajdujących się na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP na terenie gminy Stara Biała.

Nazwa i kod JCWP	Cel środowiskowy	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
Zbiornik Włocławek RW20000275999	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Brzeźnica RW20001727529	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Dopływ z Zakrzewka RW2000172756769	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Dopływ z Kowalewka RW2000172756792	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Wierzbica RW200017275689	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Skrwa od Sierpicy do ujścia RW20002027569	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Zagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

W związku z realizacją dyrektywy 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniem powodowanym przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych (tzw. dyrektywy azotanowej) Dyrektor RZGW w Warszawie określa i weryfikuje co 4 lata wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych i obszary szczególnie narażone (OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć oraz ustanawia programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych (podstawa prawna: art. 543 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r- Prawo wodne).

Zgodnie z Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 29 marca 2017 r. na terenie gminy Stara Biała znajdują się JCWP wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz OSN obszarów szczególnie narażonych. Należą do nich:

- Zbiornik Włocławek (RW20000275999),
- Brzeźnica (RW20001727529),
- Wierzbica (RW200017275689).

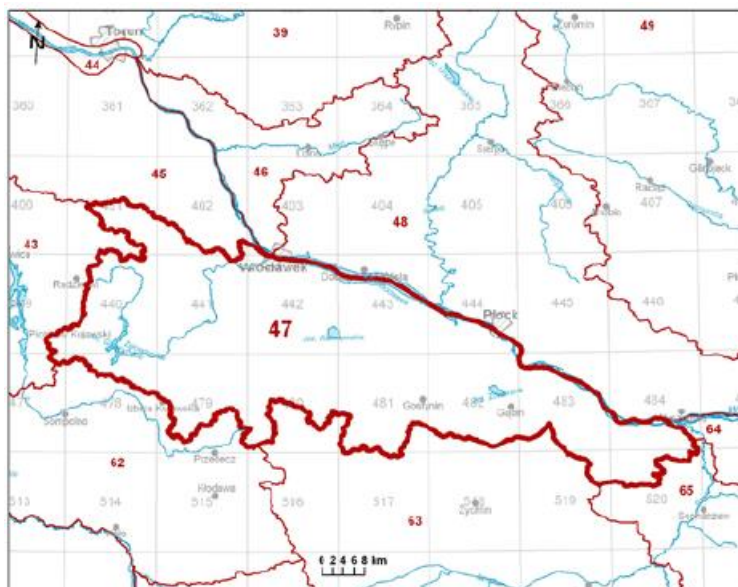
4.1.2. WODY PODZIEMNE

Gmina Stara Biała występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 47 i 48 (na podstawie nowego podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Tabela 12. Charakterystyka JCWPd nr 47.

Powierzchnia	2772.0
Dorzecze	Wisły
Województwo	Kujawsko – pomorskie, mazowieckie, warmińsko – mazurskie, łódzkie
Liczba pięter wodonośnych	4

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

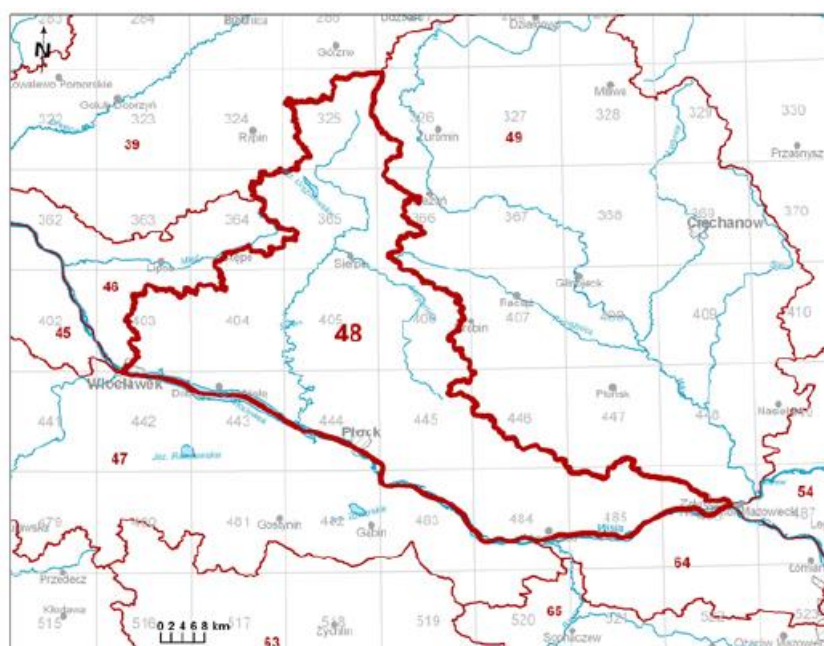
Rysunek 4. Lokalizacja JCWPd nr 47.

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 13. Charakterystyka JCWPd nr 48.

Powierzchnia	2966.5
Dorzecze	Wisły
Województwo	Kujawsko – pomorskie, mazowieckie, warmińsko - mazurskie
Liczba pięter wodonośnych	3

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Rysunek 5. Lokalizacja JCWPd nr 48.

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Na szczeblu krajowym monitoringiem wód podziemnych zajmuje się GIOŚ, natomiast na szczeblu regionalnym WIOŚ, uzupełniając pomiary prowadzone w skali kraju.

Podstawę oceny stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 85). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- Klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których:

a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego),

b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka.

- Klasa II – wody dobrej jakości, w których:

a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych,

b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

- Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.
- Klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.
- Klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki pomiarów jednolitej części wód podziemnych na terenie gminy Stara Biała.

Tabela 14. Ocena jednolitych części wód podziemnych na terenie gminy Stara Biała.

Nr JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status JCWPd	Cel środowiskowy	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
47	DOBRY	DOBRY	DOBRY	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Zagrożona
48	DOBRY	DOBRY	DOBRY	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

4.2. ANALIZA SWOT

GOSPODAROWANIE WODAMI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- istniejące zasoby wód	- zły stan wód powierzchniowych na terenie gminy - spływy z gleb, na których stosowane są środki ochrony roślin obciążające wody powierzchniowe i podziemne - dzikie składowiska odpadów oddziałujące na JCWP
SZANSE	ZAGROŻENIA
- regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska - edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony jakości wód i racjonalnego korzystania z zasobów wodnych	- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodami - niebezpieczeństwo obniżenia poziomu wód i zakłócenia stosunków hydrologicznych

4.3. ZAGROŻENIA

Do głównych zagrożeń związanych z gospodarką wodami na terenie gminy należy dalsze zanieczyszczenie wód i nieosiągnięcie celów środowiskowych przez Jednolite Części Wód Powierzchniowych. Do zagrożeń zanieczyszczeniami na terenie gminy Stara Biała należą: dzikie składowiska odpadów, stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawadnianie pól ściekami.

Ponadto zanieczyszczenia wód powodowane są przez emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych przenikających z opadami atmosferycznymi oraz spływy powierzchniowe z dróg.

5. GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA

5.1. STAN WYJŚCIOWY

Zaopatrzenie w wodę

Systemy zaopatrzenia w wodę posiada większość miejscowości wchodzących w zasięg administracyjny Gminy Stara Biała. Na terenie gminy Stara Biała łącznie z sieci wodociągowej korzysta 98,0 % mieszkańców. Charakterystyka sieci wodociągowej została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 15. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Stara Biała stan na 31.12.2015 r.)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	191,8
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 865
3	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	474,0
4	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	11 375
5	% ludności korzystający z instalacji	%	98,0
6	Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³	41,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, BDL.

Woda pozyskiwana jest z ujęć głębinowych i po uzdatnieniu (usunięciu nadmiaru żelaza, manganu i innych związków) dostarczana do odbiorców. Mieszkańcy Gminy Stara Biała zaopatrywani są w wodę z następujących ujęć:

- STACJA UZDATNIANIA WODY W BIAŁEJ czerpie wodę z dwóch studni głębinowych. Każda z nich ma zatwierdzone zasoby o wydajności 80 m³/h. Stacja obsługuje następujące miejscowości w Gminie: Biała, Stara Biała, Nowe Bronowo, Bronowo Kmiece, Bronowo - Zalesie, Dziarnowo, Nowe Draganie, Stare Draganie, Kamionki, Kowalewko, Kruszczewo, Nowe Trzepowo. Projektowana wydajność stacji wynosi 1920 m³/d i pracuje ona w układzie dwustopniowego pompowania. Sieć wodociągowa jest pierścieniowo - rozgałęźna. Ogólny stan techniczny stacji i sieci wodociągowej jest dobry.
- STACJA UZDATNIANIA WODY W KOBIERNIKACH ujmuje wodę z dwóch studni głębinowych, projektowana wydajność stacji wynosi 30 m³/h. Stacja w Kobiernikach obsługuje miejscowości: Kobierniki, Srebrna, Wyszyna, Mańkowo, Ułaszewo, Ludwikowo, Nowa Biała. Stacja pracuje w układzie dwustopniowego pompowania. Projektowana przepustowość

wynosi 1080 m³/d. Sieć wodociągowa wybudowana jest w układzie pierścieniowo - rozgałęzionym.

- STACJA UZDATNIANIA WODY W STARYCH PROBOSZCZEWICACH wybudowana w 1994 r., do 2005 r. zasilana była przez jedną studnię głębinową o wydajności 53 m³/h. W 2005 r. wykonano odwiert drugiej studni, o wydajności 77 m³/h. Zaopatruje w wodę Nowe Proboszczewice, Stare Proboszczewice, Trzebuń, Włoczewo, Miłodroź, projektowana wydajność stacji wynosi 1 272 m³/d. Sieć jest w układzie rozgałęzionym.
- MIEJSKA SIEĆ WODOCIĄGOWA W PŁOCKU zaopatruje następujące miejscowości: Maszewo Duże, Maszewo, Brwilno. Pobór wód wynosi 155 m³/d. Wodociągi "Biała", "Kobierniki" oraz wodociąg w Maszewie są spięte, co zmniejsza awaryjność układów i poprawia ich hydraulikę.

Sieć kanalizacyjna

Wśród miejscowości podłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Stara Biała znajdują się: Maszewo, Maszewo Duże, Brwilno, Nowe Proboszczewice, Stare Proboszczewice, Ogorzelice, Stara Biała, Biała, Mańkowo.

Na terenie gminy Stara Biała z kanalizacji korzysta 55,6 % mieszkańców. Charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Stara Biała (stan na 31.12.2015 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	63,2
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, pozostali odbiorcy	szt.	1 625
3	Ścieki odprowadzone	dam ³	220,0
4	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	6 455
5	% ludności korzystający z instalacji	%	55,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, BDL.

Ścieki nieobjęte systemem kanalizacyjnym i gromadzone w zbiornikach przydomowych wywożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. W 2015 r. istniało na terenie gminy 484 bezodpływowych zbiorników oraz 82 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Za budowę sieci wodno - kanalizacyjnej na terenie gminy Stara Biała odpowiada spółka gminna tj. Gospodarka Komunalna „Stara Biała” Sp. z o.o

Oczyszczanie ścieków

Ścieki komunalne wytwarzane w Gminie Stara Biała oczyszczane są w 5 oczyszczalniach ścieków: gminnej w Nowych Proboszczewicach, miejskiej w Maszewie, Ośrodka PKN Orlen – Pałacu w Srebrnej, Domu Pomocy Społecznej w Brwilnie i w miejscowości Włoczewo.

Mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia w Nowych Proboszczewicach – właścicielem i użytkownikiem oczyszczalni jest spółka Gospodarka Komunalna "Stara Biała" sp. z o.o., która świadczy usługi w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków komunalnych na terenie Gminy. Ścieki są oczyszczane metodą złoża fluidalnego, która stanowi połączenie metody osadu czynnego z złożem biologicznym. Projektowane obciążenie oczyszczalni < 2000 RLM. Oczyszczalnia funkcjonuje przez 365 dni w roku, średnia ilość oczyszczanych ścieków wynosi ok. 150 m³/d. Do oczyszczalni nie są doprowadzane ścieki przemysłowe. Osady ściekowe powstające w oczyszczalni poddawane są stabilizacji tlenowej, fermentacji beztlenowej oraz odwadnianiu w workownicach. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rowu melioracyjnego dochodzącego do rzeki Wierzbicy w zlewni rzeki Wisły.

Oczyszczalnia ścieków dla Miasta Płocka w miejscowości Maszewo. Właścicielem i użytkownikiem oczyszczalni są „Wodociągi Płockie” sp. z o.o.. Jest to mechaniczno-biologiczno-chemiczna oczyszczalnia. Ścieki są oczyszczane poprzez: mechaniczne oddzielenie zanieczyszczeń stałych, rozkład zanieczyszczeń przez osad czynny, oddzielanie mechaniczne biomasy od oczyszczonych ścieków i fermentację beztlenową oddzielonych osadów w pozyskaniem i wykorzystaniem biogazu. Projektowane obciążenie oczyszczalni – 195 000 RLM. Obecnie oczyszczalnia ścieków w Maszewie oczyszcza ścieki nie tylko z miasta Płocka ale również z gmin ościennych: Stara Biała, Nowy Duninów i Słupno. Zlewnia oczyszczalni Maszewo wyposażona jest w kanalizację częściowo ogólnospławną i częściowo rozdzielczą oraz system przepompowni o różnej wydajności. Ścieki pochodzą w 90% od mieszkańców i w 10% z przemysłu. Niewielkie ilości ścieków dowożone są do oczyszczalni taborem asenizacyjnym. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Wisła. Osady ściekowe, po poddaniu procesowi fermentacji przekazywane są do odzysku. Średni rzeczywisty przepływ za 2010 rok wyniósł 19 2 59 m³/dobę, przy średnim, dobowym przepływie, określonym w pozwoleniu wodno - prawnym na odprowadzanie ścieków wynoszącym 20000 m³.

Na terenie Domu Pomocy Społecznej w miejscowości Brwilno w gminie Stara Biała funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu PURATOX 3-25-150. Jej właścicielem jest Starostwo Powiatowe w Płocku. Ścieki oczyszczane są poprzez napowietrzanie i sedymentację przy wykorzystaniu osadu czynnego. Projektowane obciążenie oczyszczalni wynosi 180 RLM. Oczyszczalnia pracuje przez 365 dni w roku, średnia ilość oczyszczanych ścieków wynosi 27 m³/d, a maksymalna 30 m³/d. Do oczyszczalni nie są doprowadzane ścieki przemysłowe. Ścieki odprowadzane są do rzeki Wisły na prawym brzegu Zalewu Włocławskiego.

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Srebrna, będąca własnością Ośrodka „Srebrna-Pałac” PKN ORLEN. Do oczyszczalni nie są doprowadzane ścieki przemysłowe. Oczyszczone ścieki z oczyszczalni odprowadzane są do rzeki Wierzbicy w kilometrze 5+825 jej biegu, w ilości: $Q_{\text{śred}}=86,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maksd}}=100,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maks}} = 4,2 \text{ m}^3/\text{godzinę}$.

Biologiczna oczyszczalnia ścieków bytowo – gospodarczych w miejscowości Włoczewo – oczyszczalnia posiada przepustowość dobową $3,42 \text{ m}^3/\text{d}$. Projektowane obciążenie oczyszczalni – RLM -19. Oczyszczone ścieki sanitarne kierowe są do rowu melioracyjnego.

5.2. ANALIZA SWOT

GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- istniejące oczyszczalnie ścieków - wysoki poziom zwodociągowania gminy	- brak pełnego skanalizowania gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
- bieżąca modernizacja sieci wodociągowo – kanalizacyjnej - rozbudowa sieci kanalizacyjnej	-- nieprawidłowa gospodarka ściekami na terenie gminy - nieszczelne zbiorniki bezodpływowe

5.3. ZAGROŻENIA

Do głównych zagrożeń jakie mogą wystąpić na terenie gminy związanych z gospodarką wodno – ściekową należy niewłaściwe odprowadzanie ścieków komunalnych oraz brak inwestycji w zakresie dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Stara Biała.

Zagrożenie może stanowić także, nieszczelność zbiorników bezodpływowych na terenie gminy.

6. ZASOBY GEOLOGICZNE

6.1. STAN WYJŚCIOWY

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia

Gmina Stara Biała leży w południowo - wschodniej części Pojezierza Dobrzyńskiego i północno - zachodniej Wysoczyzny Płońskiej. Na obszarze gminy można wyróżnić trzy jednostki morfologiczne: wysoczyznę polodowcową, poziomy sandrowe, doliny rzeczne.

Wysoczyzna polodowcowa usytuowana jest na wysokości 90 -131 m n.p.m. Stanowi najwyższy wyniesiony obszar terenu. Powierzchnia wysoczyzny obniża się w kierunku południowym ku dolinie Wisły, od której oddzielona jest stromą krawędzią o wysokości 30 metrów. Ze względu na

niejednorodność tej jednostki wyróżnić można wysoczyznę morenową płaską, falistą i pagórkowatą. W północnej i wschodniej części gminy występuje wysoczyzna polodowcowa pagórkowata. Zajmuje najwyższe partie wysoczyzny, oddzielona jest od pozostałych rejonów łagodnym stokiem o nachyleniu 5%. Na w/w powierzchni licznie występują pagórki i zagłębienia bezodpływowe. Zachodnią i środkową część obejmuje wysoczyzna lodowcowa płaska lokalnie falista. Obejmuje partie położone na wysokościach 80 - 115 m n.p.m. o płaskiej lub słabo pofalowanej powierzchni. Poziomy sandrowe występują w dolinach rzek Skrwy, Wisły i Wierzbicy. Powierzchnia na tych obszarach nachylona jest w kierunku południowym oraz w kierunku rzek. Występują tu mniejsze formy: ozy, kemy, ostańce erozyjne, rynny polodowcowe, zagłębienia bezodpływowe i wydmy. Formy te urozmaicają płaską powierzchnię wysoczyzny czyniąc ją w wielu miejscach ciekawą i atrakcyjną krajobrazowo.

Do dolin rzecznych należą dolina Wisły, dolina Skrwy oraz dolina Wierzbicy. Dolina Wierzbicy przechodzi przez środek gminy. Wykorzystuje dawną rynnę lodowcową, która została przekształcona przez rzekę. Rynny polodowcowe są głęboko wcięte w wysoczyznę lub poziomy sandrowe. Szczególnie w strefie krawędziowej występują dolinki erozyjno - denudacyjne, które prowadzą wody okresowo. Dolina Wisły przebiega w południowej części gminy. Od pozostałych regionów oddzielana jest stromą skarpą, na której w rejonie Maszewa stwierdzono występowanie czynnych procesów osuwiskowych. Wyróżnia się tu tarasy zalewowe i nadzalewowe występujące fragmentarycznie ze względu na spiętrzanie wody na Wiśle. Dolina Skrwy jest głęboko wcięta w otaczające je poziomy sandrowe. Szczególnie w strefie krawędziowej występują dolinki erozyjno - denudacyjne, które prowadzą wody okresowo. Dolina rzeki Brzeźnica przebiega przez wschodnią część gminy w głębokim polodowcowym wąwozie. Rzekę urozmaicają źródelka i wysięki ze stromych ścian rzecznej doliny.

Budowa geologiczna

Gmina położona jest w zachodniej części niecki warszawskiej, wchodzącej w skład niecki brzeźnej. Niecka warszawska wraz z otaczającymi je strukturami położona jest w obrębie bruzdy polsko - duńskiej, w której pod koniec kredy i na początku trzeciorzędu, w wyniku ruchów tektonicznych, powstała strefa wypiętrzeń i obniżień podłoża mezozoicznego. Wzdłuż niecki brzeźnej stwierdzono występowanie dużej liczby równoległych do siebie uskoków o kierunku NW-SE, poprzecinanych uskokami poprzecznymi i skośnymi. Nieckę warszawską wypełniają osady kredy górnej i najniższego trzeciorzędu. Po fałdowaniach laramijskich i okresie erozji omawiany teren stał się ponownie obszarem akumulacji. W środkowej Polsce powstała rozległa depresja nazywana niecką mazowiecką, sięgającą poza granice niecki warszawskiej. Nieckę wypełniają detrytyczne osady paleogenu, neogenu i czwartorzędu. Kreda górna reprezentowana jest przez utwory mastrychtu, wykształconego w postaci margli, wapieni i piaskowców. Trzeciorzęd pokrywa zwartą powłoką utwory kredy górnej. Reprezentowany jest przez utwory paleogenu (dan, paleocen, eocen, oligocen) i neogenu (miocen, pliocen). Osady trzeciorzędowe wykształcone są w frakcji piaszczystej,

mułkowiłastej, buro-węglowej i ilastej. W podłożu czwartorzędu na terenie gminy Stara Biała występują bardzo duże deniwelacje powierzchni utworów trzeciorzędowych. Związana z tym jest zróżnicowana miąższość osadów czwartorzędowych (o 0 do 160 metrów). Największe obniżenie w stropie utworów trzeciorzędowych występuje w północo-wschodniej części gminy. Obniżenia wypełniają dużej miąższości piaski rzeczne (do 50 m) dolin kopalnych interglacjału kromerskiego oraz dwa poziomy glin zwałowych zlodowacenia południowopolskiego, rozdzielone lokalnie piaskami o miąższości mogącej przekraczać 35 metrów. Główne zarysy dzisiejszej rzeźby są wynikiem pobytu na omawianym terenie lądolodu północnopolskiego. Osady zlodowacenia północnopolskiego charakteryzują się odmiennym wykształceniem w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego i Kotliny Płockiej. Na obszarze istniejącego już Pojezierza Dobrzyńskiego powstały małej miąższości zwarte pokrywy glin zwałowych, porożcinane wąskimi rynnami rzeczными (Wierzbicy), wypełnionymi osadami piaszczystymi. W okresie holoceniowym powstały tu wydmy na obszarach piaszczystych, a w dolinach rzecznych osadziły się piaski i żwiry rzeczne, rzadziej mady budujące m.in. taras zalewowy i nadzalewowy w dolinie Wisły.

6.1.1. SUROWCE MINERALNE

Na obszarze gminy Stara Biała nie występują udokumentowane surowce o znaczeniu regionalnym. Zlokalizowane są tu jedynie złoża kopalin pospolitych – głównie piasku. Wykaz złóż na terenie gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Złoża kopalin na terenie gminy Stara Biała.

Nazwa złoża	Kopalina	Powierzchnia udokumentowanego złoża [ha]	Stan zagospodarowania
Biała Nowa	KRUSZYWA NATURALNE	3,8912	eksploatacja złoża zaniechana
Biała Nowa II	KRUSZYWA NATURALNE	3,7300	złoże skreślone z bilansu zasobów
Biała Nowa III	KRUSZYWA NATURALNE	1,9363	eksploatacja złoża zaniechana
Biała Nowa IV	KRUSZYWA NATURALNE	1,9800	eksploatacja złoża zaniechana
Biała Nowa IX	KRUSZYWA NATURALNE	2,39	złoże zagospodarowane
Biała Nowa V	KRUSZYWA NATURALNE	1,9539	złoże rozpoznane szczegółowo
Biała Nowa VI	KRUSZYWA NATURALNE	2,71	złoże skreślone z bilansu zasobów
Biała Nowa VII	KRUSZYWA NATURALNE	1,91	złoże skreślone z bilansu zasobów
Biała Nowa VIII	KRUSZYWA NATURALNE	0,79	złoże skreślone z bilansu zasobów

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

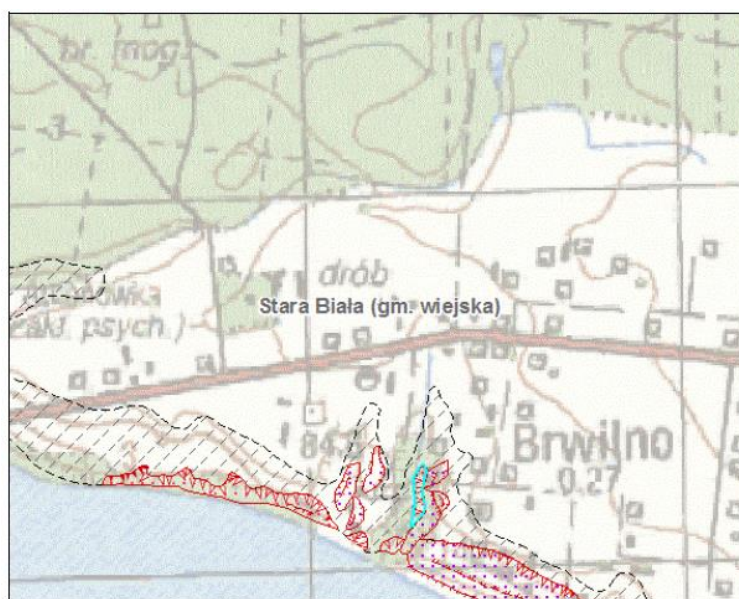
Biała Nowa X	KRUSZYWA NATURALNE	1,9701	złoże eksploatowane okresowo
Biała Nowa XI	KRUSZYWA NATURALNE	1,7002	złoże rozpoznane szczegółowo
Kobierniki	KREDY	4,7873	złoże skreślone z bilansu zasobów
	TORFY	4,79	złoże skreślone z bilansu zasobów
Proboszczewice Stare	KRUSZYWA NATURALNE	0,881	eksploatacja złoża zaniechana
Proboszczewice Stare III-p. A i B	KRUSZYWA NATURALNE	1,8154	złoże rozpoznane szczegółowo
Proboszczewice Stare II-p. A i B	KRUSZYWA NATURALNE	1,9707	złoże rozpoznane szczegółowo
Proboszczewice-Maria	KRUSZYWA NATURALNE	0,6	eksploatacja złoża zaniechana

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/igs>

6.1.2. OSUWISKA

Na terenie powiatu płockiego, a także bezpośrednio na terenie gminy Stara Biała zidentyfikowano osuwiska, których zasięg oddziaływania jest bardzo ograniczony. Ruchy masowe ziemi stanowią w niektórych przypadkach zagrożenie dla obiektów budowlanych posadowionych na uruchomionej powierzchni oraz zagrożenie dla życia i zdrowia.

W granicach gminy Stara Biała zidentyfikowano 23 osuwiska oraz 8 obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Rysunek 6. Lokalizacja osuwisk i terenów zagrożonych osuwiskami na terenie gminy Stara Biała.

Źródło: System Osłony PrzeciwOsuwiskowej; <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO>.

6.2. ANALIZA SWOT

ZASOBY GEOLOGICZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- dobry stan występujących na terenie gminy zasobów geologicznych - ciekawa budowa geologiczna	- tereny poeksploatacyjne - osuwiska na terenie gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
- przemyślane działanie i korzystanie z zasobów geologicznych	- nielegalna eksploatacja kopalni - zagrożenie osuwiskowe

6.3. ZAGROŻENIA

Do podstawowych problemów związanych z eksploatacją kopalni na terenie gminy zaliczyć można nielegalne wydobycie złóż, głównie kruszyw – bez posiadania stosownych koncesji, w sposób niezgodny ze sztuką i niegwarantujący zepsucia złoża oraz naruszający zasady ochrony środowiska i przyrody.

7. GLEBY

7.1. STAN WYJŚCIOWY

Gmina Stara Biała charakteryzuje się dobrym wskaźnikiem bonitacji gleb (ok. 1,0). Występują tu gleby płowe i bielcowe, wytworzone z piasków gliniastych i słabogliniastych. Zaliczane są do kompleksu żytniego bardzo dobrego i pszennego dobrego. W obrębie gminy przeważają gleby dobrej i średniej jakości. Gleby dobre zaliczane do klas IIIa, IIIb, IVa stanowią 75% ogółu gruntów ornych. Zajmują one duże zwarte kompleksy w północnej i środkowej części gminy. Gleby te charakteryzują się dobrą zasobnością w składniki pokarmowe, prawidłowymi stosunkami wodno - powietrznymi. Nadają się do upraw wszystkich roślin przy wysokiej kulturze rolnej. Stwarza to odpowiednie warunki dla intensywnej produkcji rolnej szczególnie upraw warzywnictwa, sadownictwa na skalę towarową. Jest to szczególnie ważne ze względu na bliski rynek zbytu w Płocku. Gleby V i VI klasy są to najstarsze użytki rolne. Zajmują obszar położony pomiędzy Ulaszewem i Maszewem, niewielkie obszary wzdłuż doliny Wierzbicy, na północ od Nowych Proboszczewic oraz w rejonie Kobiernik, Srebrnej i Nowego Dragania. Gleby te są ubogie w składniki pokarmowe. Charakteryzują się dużą przepuszczalnością, są trwale lub okresowo suche.

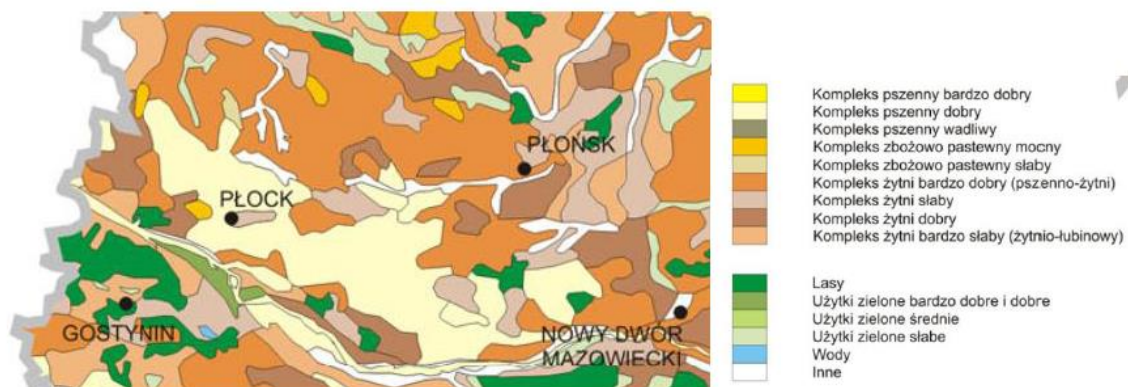
W dolinach rzek i lokalnych zagłębieniach występują gleby o różnych klasach bonitacyjnych.

Znajdują się one na stromych krawędziach i są narażone na erozję. Są to gleby bagienne, mułowo-torfowe, lokalnie czarne ziemie deluwialne. Na obszarach tych występują trwale użytki zielone średniej

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

jakości (III i IV klasy) oraz słabej jakości (V-VI klasy). Warunki wilgotnościowe są tu zróżnicowane, dominują gleby o właściwych stosunkach wodnopowietrznych.

Gleby z obszaru gminy wykazują odczyn kwaśny (<6,7), typowy dla większości gleb warstwy powierzchniowej z obszaru Polski.

Rysunek 7. Kompleksy rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Stara Biała.

Źródło: Mapa opracowana przez Biuro Geodety Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

Tabela 18. Klasy bonitacyjne gleb gruntów ornych.

Klasa gleby	Powierzchnia w ha	Udział w powierzchni gminy	Udział w powierzchni gruntów ornych (%)
I	0,00	0,00%	0,00%
II	8,27	0,07%	0,11%
IIIa	1 144,26	10,30%	15,24%
IIIb	1 862,64	16,76%	24,82%
IVa	2 381,65	21,43%	31,73%
IVb	884,93	7,96%	11,79%
V	698,30	6,28%	9,30%
VI	149,35	1,34%	1,99%
VIz	3,34	0,03%	0,04%

Źródło: Dane UG Stara Biała.

Tabela 19. Klasy bonitacyjne łąk i pastwisk.

Klasa gleby	Powierzchnia w ha	Udział w powierzchni gminy	Udział w powierzchni gruntów ornych (%)
I	0,00	0,00%	0,00%
II	0,00	0,00%	0,00%
III	44,36	0,40%	0,59%
IV	221,38	1,99%	2,95%
V	142,35	1,28%	1,90%
VI	40,88	0,37%	0,54%
VIz	1,8723	0,02%	0,02%

Źródło: Dane UG Stara Biała.

Monitoring gleb

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest w Polsce monitoring chemizmu gleb ornych. Ma on na celu śledzenie zmian jakości gleb, głównie powodowanych działalnością człowieka, tj. rolnictwa, przemysłu, transportu. W wyniku tej działalności do gleby dostają się pierwiastki śladowe. Głównym źródłem zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi są przemysłowe emisje pyłów i gazów.

Ostatnie dostępne badania gleby z terenu gminy Stara Biała pochodzą z 2015 r. Punkt pomiarowo – kontrolny zlokalizowany był w miejscowości Biała (szer. geogr. 523622, dł. geogr. 193846). Do badań laboratoryjnych pobrano zbiorcze próbki glebowe (o masie ok. 0,7 kg) składające się z 15 do 20 próbek pojedynczych. Próbki pojedyncze pobrano z poziomu orno - próchnicznego (0-20 cm) z powierzchni 10 m x 10 m, zlokalizowanej wokół punktu kontrolno - pomiarowego. W ramach monitoringu badano zanieczyszczenie metalami ciężkimi takimi jak: kadm (Cd), miedź (Cu), Nikiel (Ni), Ołów (Pb).

Wyniki przeprowadzonych badań przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 20. Uziarnienie gleb.

Uziarnienie	Jednostka	Rok 2015
1,0-0,1 mm	udział w %	64
0,1-0,02 mm	udział w %	25
< 0.02 mm	udział w %	11
2,0-0,05 mm	udział w %	76
0,05-0,002 mm	udział w %	21
< 0.002 mm	udział w %	1

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 21. Odczyn gleb.

Odczyn i węglany	Jednostka	Rok 2015
Odczyn "pH " w zawiesinie H ₂ O	pH	5,8
Odczyn "pH " w zawiesinie KCl	pH	4,9
Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.

Źródło: www.gios.gov.pl

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Tabela 22. Substancje organiczne w glebach.

Substancja organiczna gleby	Jednostka	Rok 2015
Próchnica	%	1,27
Węgiel organiczny	%	0,74
Azot ogólny	%	0,1
Stosunek C/N	%	7,4

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 23. Właściwości sorpcyjne gleb.

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok 2015
Kwasowość hydrolityczna (Hh)	cmol(+)*kg ⁻¹	2,4
Kwasowość wymienna (Hw)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,28
Glin wymienny "Al"	cmol(+)*kg ⁻¹	0,12
Wapń wymienny (Ca ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	1,57
Magnez wymienny (Mg ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,33
Sód wymienny (Na ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,01
Potas wymienny (K ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,58
Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg ⁻¹	2,49
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg ⁻¹	4,89
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	50,95

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 24. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w glebie.

Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin	Jednostka	Rok 2015
Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ *100g ⁻¹	16,9
Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g ⁻¹	16,9
Magnez przyswajalny	mg Mg*100g ⁻¹	5,9
Siarka przyswajalna	mg S-SO ₄ *100g ⁻¹	0,68

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 25. Całkowita zawartość makroelementów w glebie.

Całkowita zawartość makroelementów	Jednostka	Rok 2015
Fosfor	%	0,05
Wapń	%	0,05
Magnez	%	0,05
Potas	%	0,06
Sód	%	0,008
Siarka	%	0,012
Glin	%	0,28
Żelazo	%	0,35

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 26. Całkowita zawartość pierwiastków śladowych w glebie.

Całkowita zawartość pierwiastków śladowych	Jednostka	Rok 2015
Mangan	mg*kg ⁻¹	217
Kadm	mg*kg ⁻¹	0,07
Miedź	mg*kg ⁻¹	4,4
Chrom	mg*kg ⁻¹	4,5
Nikiel	mg*kg ⁻¹	3,3
Ołów	mg*kg ⁻¹	9,1
Cynk	mg*kg ⁻¹	22,5
Kobalt	mg*kg ⁻¹	1,47
Wanad	mg*kg ⁻¹	6,8
Lit	mg*kg ⁻¹	1,9
Beryl	mg*kg ⁻¹	0,13
Bar	mg*kg ⁻¹	25,6
Stront	mg*kg ⁻¹	3,8
Lantan	mg*kg ⁻¹	6,5

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 27. Pozostałe właściwości gleb.

Pozostałe właściwości	Jednostka	Rok 2015
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne suma 13 WWA	µg*kg ⁻¹	272,3
Radioaktywność	Bq*kg ⁻¹	204
Przewodnictwo elektryczne właściwe	mS*m ⁻¹	5,24
Zasolenie	mg KCl*100g ⁻¹	13,83

Źródło: www.gios.gov.pl

Wyniki badań wskazały, że gleby w gminie Stara Biała nie są zanieczyszczone metalami śladowymi. Stwierdzono podwyższoną zawartość siarki siarczanowej (stopień 3). W odniesieniu do wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) stwierdzono w badanym okresie podwyższoną zawartość WWA (3 stopień). Uprawa roślin na glebach o 3 stopniu zanieczyszczenia WWA stwarza pewne niebezpieczeństwo ich skażenia. Zaleca się tu ograniczenie przeznaczania gleb zanieczyszczonych na użytki zielone (wypas zwierząt i produkcja siana).

7.2. ANALIZA SWOT

GLEBY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobry wskaźnik bonitacji gleb na terenie gminy - punkt pomiarowy chemizmu gleb na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie środków ochrony roślin i nawozów w rolnictwie - zakwaszenie gleb
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony powierzchni ziemi oraz promowanie rolnictwa ekologicznego - rozwój ekologicznego rolnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> - degradacja gleb związana z rolnictwem - erozja gleb

7.3. ZAGROŻENIA

Na stan gleb na terenie gminy Stara Biała wywiera wpływ szereg czynników, które można zaklasyfikować do dwóch grup:

- czynniki naturalne, do których należy erozja gleb.
- działalność człowieka np.:
 - Wydobywanie kopalin ze złóż. Eksploatacja kopalin powoduje nieodwracalne zmiany w naturalnym krajobrazie i dlatego wymaga przywrócenia tych terenów do użytkowania rolniczego lub leśnego – poprzez zalesianie gruntów zdegradowanych.
 - Nadmierne nawożenie, które może prowadzić do zatrucia metalami ciężkimi i substancjami toksycznymi obecnymi w nawozach. Ponadto ogromne szkody w glebie wyrządzają: składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.
 - Działalność zakładów produkcyjno – usługowych, w wyniku której do gleb mogą przedostawać się szkodliwe substancje.

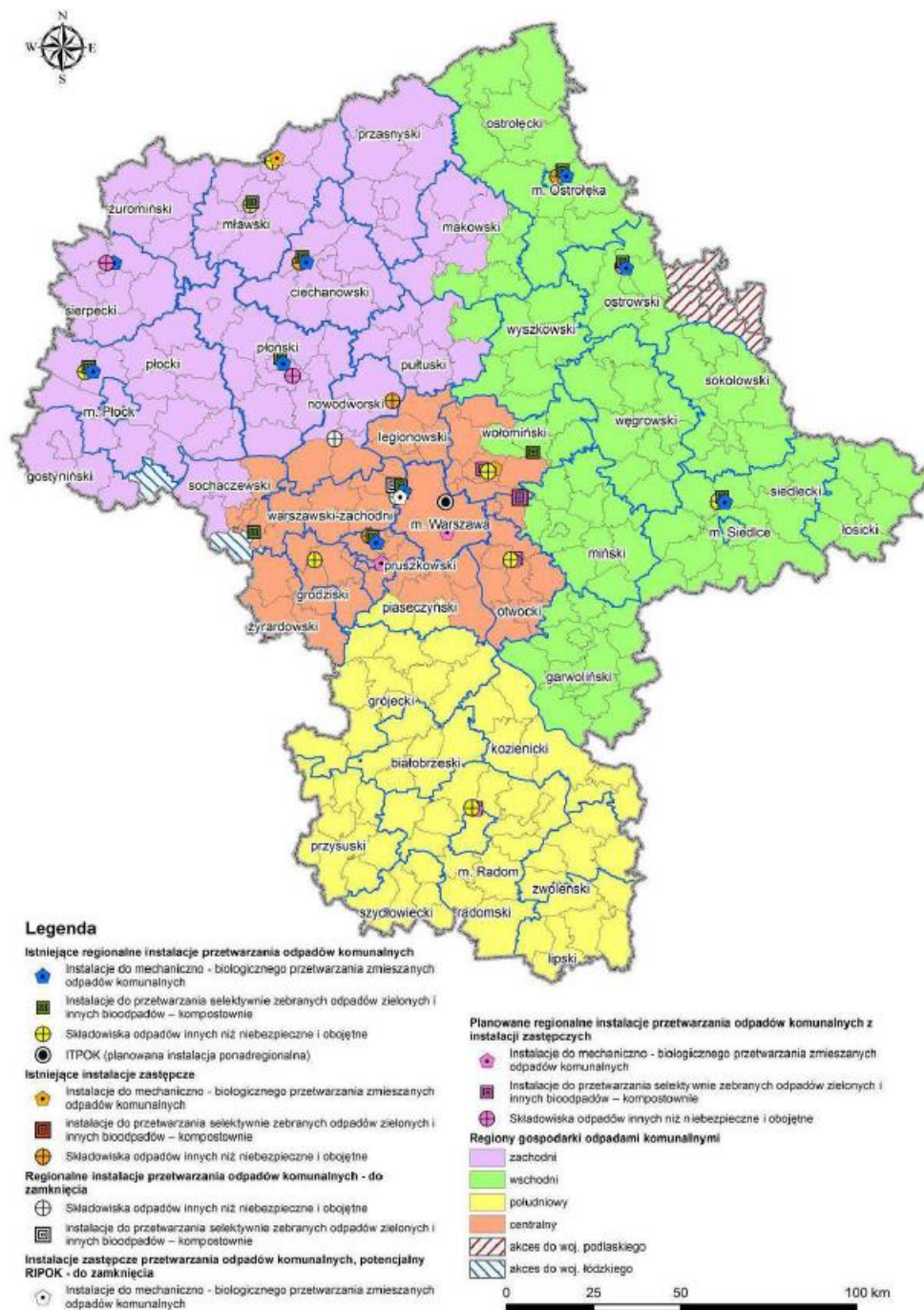
8. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

8.1. STAN WYJŚCIOWY

Podstawą prawną regulującą gospodarowanie odpadami na terenie województwa mazowieckiego jest „Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2022”, jest to jeden z elementów służących do osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz wypełnienie wymogu ustawowego wyrażonego w nowej ustawie o odpadach. Obowiązująca ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 1987 ze zm.) zniósła obowiązek opracowywania gminnych i powiatowych planów gospodarki odpadami.

Gmina Stara Biała należy do regionu zachodniego gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie mazowieckiego, co przedstawia poniższy rysunek.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Rysunek 8. Podział województwa mazowieckiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2022.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Rysunek 9. Obszar regionu zachodniego wraz z istniejącymi i planowanymi regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych.

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2022.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Tabela 28. Istniejące regionalne kompostownie odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie w regionie zachodnim.

Lp.	Gmina	Adres instalacji	Podmiot eksploatujący instalację	Stan aktualny – 2016 rok			Stan planowany – 2022 rok			
				Zdolność przerobowa dla odpadów zielonych i innych bioodpadów [Mg/rok]	Zdolność przerobowa dla odpadów zielonych [Mg/rok]	Aktualny status	Plany Inwestycyjne	Dalszy kierunek rozwoju	Zdolność przerobowa dla odpadów zielonych i innych bioodpadów [Mg/rok]	Zdolność przerobowa dla odpadów zielonych [Mg/rok]
1.	Ciechanów-gmina	Wola Pawłowska	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie ul. Gostkowska 83, 06-400 Ciechanów	2 000	2 000	RIPOK	-	-	2 000	2 000
2.	Płońsk	Poświętne, 09-100 Płońsk	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o., ul. Adama Mickiewicza 4, 09-100 Płońsk	3 000	2 000	RIPOK	Rozbudowa i modernizacja	Rozbudowa i modernizacja kompostowni	5 000	5 000
3.	Stara Biała	Kobieliki 09-413 Sikórz	Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o., 09-400 Płock, ul. Przemysłowa 17	5 000	4 700	RIPOK	-	Możliwość zwiększenia dopuszczonych ilości do przetworzenia dla odpadów o kodzie 20 02 01 do mocy przerobowych kompostowni, tj. 5 000 Mg/rok	5 000	5 000
4.	Wiśniewo	Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo	NOVAGO Sp. z o.o., ul. Grzebskiego 10, 06-500 Mława	1 400	1 400	RIPOK	-	-	1 400	1 400

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2022.

Tabela 29. Istniejące regionalne składowiska odpadów komunalnych w regionie zachodnim.

Lp.	Gmina	Adres składowiska	Podmiot eksploatujący instalację	Pojemność całkowita [m ³]	Pojemność pozostała [m ³]	Masa odpadów dopuszczona do składowania w roku kalendarzowym [Mg/rok] ¹	Aktualny status	Kierunek działań
					stan na dzień 31.12.2015			
1	Wiecznia Kościelna, Mława	Uniszki-Cegielnia Mława, ul. Krajewo	NOVAGO Sp. z o.o., ul. Grzebskiego 10, 06-500 Mława	3 140 670,00	548 946,00	70 000	RIPOK (IZ dla regionu centralnego)	-
2	Wiśniewo	Kosiny Bartosowe	NOVAGO Sp. z o.o., ul. Grzebskiego 10, 06-500 Mława	950 000,00	950 000,00	80 000	RIPOK (IZ dla regionu centralnego)	-
3	Stara Biała	Kobieliki, gmina Stara Biała	Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 17 09-400 Płock.	1 159 249*	469 815,00*	80 000	RIPOK	Składowisko zostało rozbudowane - niezbędne jest uzyskanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska.
4	Zakroczym	Zakroczym	PG INWEST Sp. z o.o. ul. Parkowa 1E 05-230 Kobyłka	1 233 970*	619 121*	20 000	RIPOK – do zamknięcia	Składowisko zostało rozbudowane - niezbędne jest uzyskanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska. Składowisko przewidziane do zamknięcia, ze względu na możliwość zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu lotniczego oraz zdrowia i życia ludzi
5	Sierpc	Rachocin, gm. Sierpc	ZGKM Sp. z o.o. ul. Traugutta 33, 09-200 Sierpc	655 090,4**	147 912,4**	22 000***	IZ – docelowo RIPOK (IZ dla regionu centralnego)	Składowisko zostało rozbudowane o kwatery nr 4 o pojemności 57 300 m ³ -niezbędne jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego obejmującego wybudowaną kwatery oraz decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska
6	Płońsk	Dalanówek PGK Sp. z o.o. Płońsk	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o., ul. Adama Mickiewicza 4, 09-100 Płońsk	1 102 500**	628 435**	70 000	IZ – docelowo RIPOK (IZ dla regionu centralnego)	Składowisko zostało rozbudowane o nową kwatery o pojemności 540 000 m ³ -niezbędne jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego obejmującego wybudowaną kwatery oraz decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska
7	Ciechanów	Wola Pawłowska, gmina Ciechanów	PUK Ciechanów Sp. z o.o. ul. Gostkowska 83 04-800 Ciechanów	324 596,00	74 257,00	40 000	IZ	Składowisko przewidziane do zamknięcia, do czasu wypełnienia jednak nie później niż do 1 lipca 2018
8	Nasielsk	Jaskółowo	Zarząd Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Nasielsku	44 000	7 262,00	11 300	IZ	Składowisko przewidziane do zamknięcia, do czasu wypełnienia jednak nie później niż do 1 lipca 2018

Objaśnienia:

1. określona w pozwoleniu zintegrowanym, pozwoleniu na budowę lub instrukcji prowadzenia składowiska lub innym dokumencie.

* - na podstawie pozwolenia zintegrowanego

** - na podstawie wniosku o pozwolenie zintegrowane

*** - wartość szacunkowa, nie określono w obowiązującym pozwoleniu zintegrowanym.

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2022.

Do instalacji zastępczych na terenie regionu zachodniego należą:

- Składowisko odpadów w m. Stare Lubiejewo, 07-304 Ostrów Mazowiecka; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o., Rodzaj instalacji: składowisko.
- Instalacja MBP w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o., Rodzaj instalacji: do przetwarzania odpadów zmieszanych.
- Instalacja MBP w m. Uniszki Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna; NOVAGO Sp. z o.o., Rodzaj instalacji: do przetwarzania odpadów zmieszanych.
- Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie Rodzaj instalacji: do przetwarzania odpadów zmieszanych.
- Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09- 413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: do przetwarzania odpadów zmieszanych.
- Instalacja w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: do przetwarzania odpadów zmieszanych.
- Kompostownia w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie Rodzaj instalacji: kompostownia.
- Kompostownia w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: kompostownia.
- Kompostownia w m. Kobierniki 42, 09- 413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: kompostownia.
- Kompostownia w m. Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo; NOVAGO Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: kompostownia.
- Składowisko w m. Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo; NOVAGO Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: składowisko.
- Składowisko w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: składowisko.
- Składowisko w m. Uniszki-Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna/Mława, ul. Krajewo; NOVAGO Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: składowisko.
- Składowisko w m. Dalanówek; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: składowisko.
- Składowisko w m. Kobierniki; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. Podmiot zarządzający: a. Składowisko w m. Dalanówek;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. b. Składowisko w Woli Pawłowskiej; PUK Ciechanów Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: składowisko.
- Składowisko w Woli Pawłowskiej; PUK Ciechanów Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: składowisko.

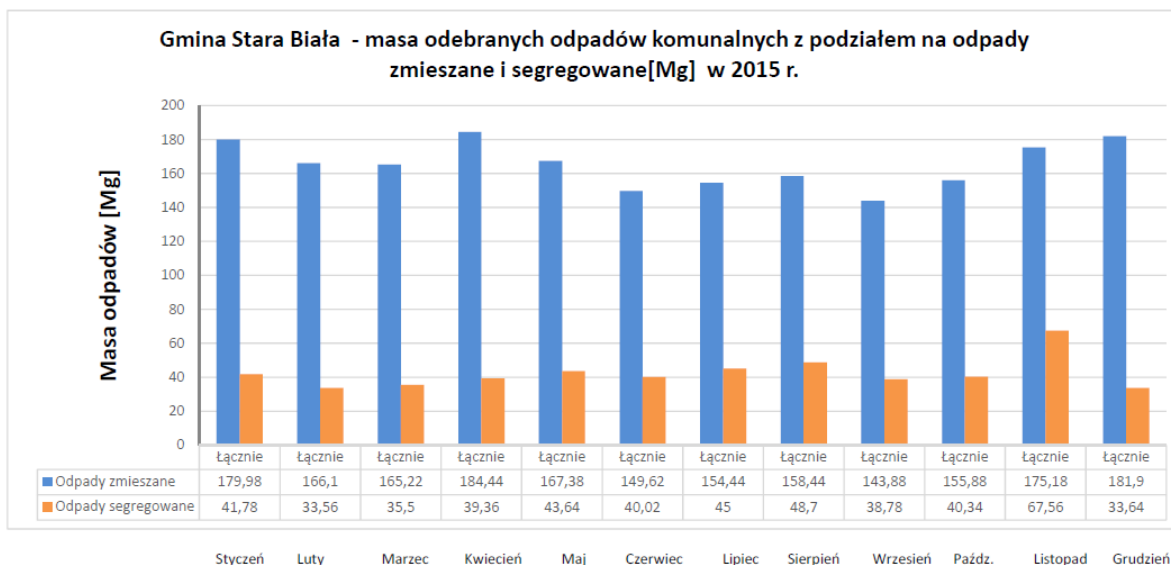
- Składowisko w m. Zakroczym; PG INWEST Sp. z o.o. Rodzaj instalacji: składowisko.
- Składowisko w m. Jaskółowo; Zarząd Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Nasielsku
Rodzaj instalacji: składowisko.

Gmina Stara Biała przynależy do Związku Gmin Regionu Płockiego i w oparciu o jego działalność prowadzi gospodarkę odpadami. Zadaniem priorytetowym Związku jest rozwiązanie problemu utylizacji odpadów o zasięgu ponadgminnym - wspólna budowa systemu odbioru, gromadzenia i utylizacji odpadów komunalnych, w tym systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Aktualnie do Związku należy 16 gmin z regionów powiatów płockiego i płońskiego.

Ponadto na terenie Gminy Stara Biała funkcjonuje należący do Przedsiębiorstwa Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Kobiernikach, co pozwala na prowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi. Zakład osiągnął maksymalną zdolność przerobową wystarczającą dla przyjęcia odpadów komunalnych z terenu Gminy Płock oraz 16 gmin wchodzących w skład Związku Gmin Regionu Płockiego. Nowoczesna technologia powoduje, że zakład dotrzymuje kroku innym krajom UE. Powierzchnia zajmowanego przez Zakład Produkcyjny w Kobiernikach terenu wynosi ok. 52,06 ha. Na tym terenie znajdują się:

- zaplecze administracyjno-socjalne,
- waga samochodowa i brodzik dezynfekcyjny,
- hala przyjęć i segregacji odpadów,
- obiekty kompostowni odpadów,
- wiata magazynowa na wysegregowane surowce wtórne,
- place na składowanie odpadów wielkogabarytowych i gotowego kompostu,
- deponator do magazynowania wysegregowanych odpadów niebezpiecznych,
- plac do składowania torfu wydobywanego z Rynny Kobiernickiej,
- składowisko odpadów.

Masa zebranych odpadów na terenie gminy Stara Biała w roku 2015 z podziałem na poszczególne miesiące przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 5. Masa odebranych odpadów komunalnych na terenie gminy Stara Biała w roku 2015.

Źródło: <http://odpady.zgrp.pl>

Osiągnięte poziomy recyklingu na terenie gminy Stara Biała:

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - osiągnął wartość 18,7 %, czyli powyżej poziomu wymaganego, wynoszącego 16 % w 2015 r.,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - osiągnął wartość 100 %, czyli powyżej poziomu wymaganego, wynoszącego 40 % w 2015 r.

8.2. ANALIZA SWOT

GOSPODARKA ODPADAMI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- osiągnięte poziomy recyklingu - kompleksowa gospodarka odpadami dzięki Zakładowi Produkcyjnemu w Kobiernikach	- wyroby azbestowe na terenie gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zwiększenie poziomów recyklingu na terenie gminy	- niewystarczający poziom selektywnie zebranych odpadów na terenie gminy - negatywne oddziaływanie Zakładu Produkcyjnego w Kobiernikach

8.3. ZAGROŻENIA

Do zagrożeń jakie mogą wystąpić na terenie gminy, związanych z gospodarką odpadami można zaliczyć:

- nieprawidłowe praktyki dotyczące gospodarowania odpadami przez mieszkańców (np. spalanie odpadów komunalnych, pozbywanie się odpadów w sposób niezgodny z przepisami prawa),
- niewystarczający poziom selektywnej zbiórki odpadów oraz mały poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- występowaniem wyrobów zawierających azbest.

9. ZASOBY PRZYRODNICZE

9.1. STAN WYJŚCIOWY

9.1.1. OBSZARY CHRONIONE

Pojęcie ochrona przyrody oznacza ogół działań ukierunkowanych na zachowanie w niezmienionym lub optymalnym stanie przyrody żywej i nieożywionej, a także krajobrazu. Głównym celem ochrony przyrody jest utrzymanie stabilności ekosystemów i procesów ekologicznych oraz zachowanie różnorodności biologicznej.

Na terenie gminy Stara Biała występują następujące formy ochrony przyrody:

- Pomniki przyrody,
- Rezerwat Przyrody,
- Park krajobrazowy,
- Obszar chronionego krajobrazu,
- Użytki ekologiczne.

Pomniki przyrody

Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Stara Biała przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Pomniki przyrody na terenie gminy Stara Biała.

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
1	Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Mazowieckiego z dnia 09.05.2007 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płockiego Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego nr 89, poz. 2102	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), o obwodzie 516 cm	Rośnię nad stawem na terenie parku dworskiego w miejscowości Srebrna
2	Fragment ozu z pozostałością cmentarza niemieckiego		Fragment ozu z pozostałością cmentarza niemieckiego o powierzchni 0,15 ha	Na terenie prywatnym, przy drodze powiatowej Nr 3704W

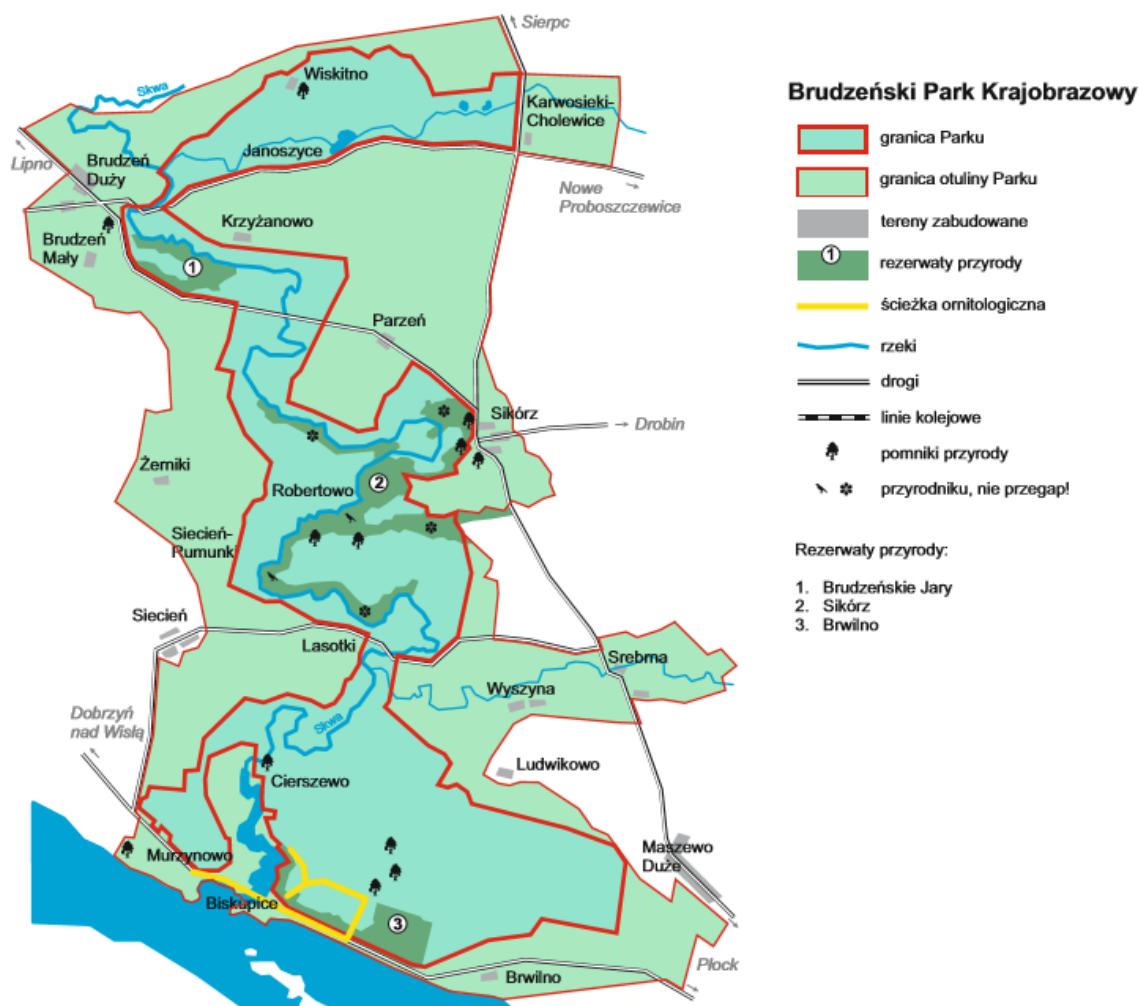
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

3	3 lipy drobnolistne	Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Mazowieckiego z dnia 09.05.2007 r.w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płockiego Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego nr 89, poz. 2102	3 lipy drobnolistne (<i>Tilia cordata</i>) o obwodach pni 330, 280, 240 cm i wys. ok. 23 m	przy kościele parafialnym w Starej Białej
4	lipa drobnolistna	Rozporządzenie Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 09.05.2007 r.w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu płockiego Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego nr 89, poz. 2101	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 320 cm i wys. ok. 25 m	teren prywatny, przy drodze powiatowej Nr 2907W
5	4 lipy drobnolistne		4 lipy drobnolistne (<i>tilia cordata</i>) o obwodach pni 210, 270, 323 i 396 cm i wysokości ok. 30 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 116m
6	sosna pospolita		sosna pospolita o obwodzie pnia 260 i wys. ok. 30 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 113a
7	2 dęby szypułkowe		2 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>) o obwodach pni 325, 375 cm i wys. ok. 25 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 115g
8	4 dęby szypułkowe i sosna pospolita		4 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>) o obwodach pni 275, 300, 310 i 365 cm i wys. 25 – 28 m; sosna pospolita (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie pnia 245 cm i wys. ok. 28 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 115a
9	Aleja 11 lip drobnolistnych		Aleja 11 lip drobnolistnych (<i>Tilia cordata</i>) o obwodach pni od 120 – 320 cm i wys. ok. 26 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 89f
10	dąb szypułkowy i sosna pospolita		dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), o obwodzie 330 cm i wys. ok. 28 m, sosna pospolita (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie pnia 280 cm i wys. 26 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 115d
11	3 dęby szypułkowe, w tym jeden 2 - pienny		3 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>), w tym jeden 2-pienny o obwodach pni 285; 310; 310 i 315 cm o wys. ok. 25-28 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 115g
12	sosna pospolita	sosna pospolita (<i>Pinus silvestris</i>) o obwodzie pnia 236 cm i wys. 27 m	Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Brwilno oddział 113a	
13	klon pospolity	Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Mazowieckiego z dnia 09.05.2007 r.w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płockiego Dz.Urz. Woj. Mazowieckiego nr 89, poz. 2102	klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>) o obwodzie pnia 330 cm i wys. 22 m	w ogrodzie Technikum Budowlanego

Źródło: Urząd Gminy Stara Biała.

Brudzeński Park Krajobrazowy - został utworzony uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku z dnia 9 czerwca 1988 roku. Obecnie funkcjonuje na podstawie Rozporządzenia Nr 5 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005 r. Powierzchnia Parku wynosi 3171 ha, a otuliny 4397 ha. Administracyjnie Park w całości leży w Powiecie Płockim, na obszarze Gminy Brudzeń Duży i Stara Biała. Brudzeński Park Krajobrazowy obejmuje dolinę Skrwy Prawej.

Obejmuje także przylegające kompleksy leśne w uroczyskach Brwilno, Sikórz i Brudzeń oraz fragment polodowcowy Rynny Karwosiecko - Cholewickiej wraz z ciągiem drobnych jezior i torfowisk. W otulinie Parku znalazła się druga duża rynna dopływu Skrwy - Wierzbicy. Takich głębokich, świeżych morfologicznie dolin i jarów jest w Parku więcej - to jeden z uroków tego kameralnego krajobrazu. Bo właśnie rzeźba jest tu nieoczekiwanym urozmaiceniem. Kontrastem do lekko pofalowanej morenowej wysoczyzny i ledwie pagórkowatej wydiami doliny Wisły. Dominującym elementem jest głęboka i kręta dolina Skrwy, wcięta na kilkadziesiąt metrów w wysoczyznę, a właściwie w sandrowe piaski ostatniego zlodowacenia. W jej przebiegu wyróżnia się wielopoziomowe terasy rzeczne oraz strome skarpy pocięte jarami, parowami i wąwozami. Rzeka silnie meandruje, tworzy szypoty i odcinki przełomowe.

Rysunek 11. Mapa Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego.

Źródło: <http://parkiotwoc.pl>

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie gminy Stara Biała zlokalizowanych jest 9 użytków ekologicznych przedstawionych poniżej.

Tabela 31. Użytki ekologiczne na terenie gminy Stara Biała.

Lp.	Nazwa	Rodzaj użytku	Powierzchnia w ha	Data ustanowienia	Opis wartości przyrodniczej
1	użytek 411	płaty nieużytkowanej roślinności	1,11	2000-12-28	nieużytek
2	użytek 412	płaty nieużytkowanej roślinności	0,36	2000-12-28	nieużytek
3	użytek 413	płaty nieużytkowanej roślinności	2,36	2000-12-28	nieużytek
4	użytek 414	płaty nieużytkowanej roślinności	0,48	2000-12-28	nieużytek
5	użytek 415	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	0,26	2000-12-28	las
6	użytek 416	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	0,67	2000-12-28	las
7	użytek 417	płaty nieużytkowanej roślinności	0,42	2000-12-28	nieużytek
8	użytek 631	bagno	0,88	2003-05-21	teren zabagniony na siedlisku BMb
9	użytek 632	bagno	0,56	2003-05-21	teren zabagniony na siedlisku BMb

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody.

9.1.2. LASY

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy Stara Biała wynosi 1 186,82 ha, co daje lesistość na poziomie 10,7 %. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest zatem znacznie niższy niż średnia krajowa, która wynosi 30,0 %. Ze względu na małą lesistość powierzchni terenu gminy, gospodarka leśna nie odgrywa istotnej roli w zagospodarowaniu przestrzennym i gospodarce gminy.

Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 32. Struktura gruntów leśnych na terenie gminy Stara Biała.

	Jednostka	Wartość [ha]
Lasy ogółem	ha	1 186,82
Lasy publiczne ogółem:		929,51
Lasy publiczne Skarbu Państwa		928,41
lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych		928,41
Lasy publiczne gminne		1,10
Lasy prywatne ogółem		257,31

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Na terenie gminy Stara Biała przeważają lasy mieszane dębowo-sosnowe z udziałem modrzewia, lipy, grabu i buka. W przewadze są lasy jednogatunkowe o drzewostanie sosnowym na siedliskach boru świeżego i mieszanego świeżego. Występują też kompleksy lasów modrzewiowych. W dolinach rzek i cieków występują olsy i grądy.

Większość drzewostanów zalicza się do I, II i III klasy wiekowej.

Lasy na terenie gminy są administrowane przez nadleśnictwo Płock.

9.2. ANALIZA SWOT

ZASOBY PRZYRODNICZE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- obszary chronione na terenie gminy - bogata fauna w dolinach rzecznych	- niska lesistość na terenie gminy (10,7 %)
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zwiększanie stopnia lesistości gminy - możliwość uzyskania zewnętrznych środków finansowanych na realizację zadań związanych z ochroną zasobów przyrodniczych	- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa

9.3. ZAGROŻENIA

Do największych zagrożeń związanych z zasobami przyrodniczymi na terenie gminy Stara Biała należą:

- nielegalne składowiska śmieci,
- dewastacja zieleni,
- emisja zanieczyszczeń od powietrza.

Do zagrożeń siedlisk leśnych na terenie gminy Stara Biała należą:

- Pożary – źródłem pożarów lasów z uwagi na rolniczy charakter Gminy może być wypalanie traw. Innym zagrożeniem jest niewłaściwa gospodarka leśna. Aby zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia pożaru zaleca się przeprowadzanie akcji mających na celu edukację ludności w zakresie przeciwdziałania pożarom.
- Szkodniki oraz pasożyty – choroby wywoływane przez owady oraz grzyby stanowią duże zagrożenie dla terenów leśnych zwłaszcza, że w dalszym ciągu ich duża część to monokultury, które sprzyjają ich rozprzestrzenianiu. Zapobiega się temu zjawisku poprzez wprowadzania do zalesień domieszek innych gatunków drzew.

10. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

10.1. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. W Polsce przygotowano „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy.

Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego. Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiązać się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom, jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody, w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będą do zaobserwowania również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość. Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień, a także osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale

również na zboczach dolin rzecznych. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry, a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową. Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

Wpływ zmian klimatu:

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna.

Na terenie gminy losowo występują gwałtowne opady, wichury, śnieżyce, które mogą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia. Zagrożenie klęskami żywiołowymi jest w gminie Stara Biała podobne jak dla innych gmin tego regionu.

10.2. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519, ze zm.) mówiąc o:

a) „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.

b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Jak wynika z definicji poważnej awarii, jej źródłami mogą być:

- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych.

Procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych

Ryzyko awarii przemysłowej na terenie powiatu płockiego jest szczególnie wysokie, z racji centralnego usytuowania, a także z uwagi na rodzaj i wielkość przemysłu oraz transport materiałów niebezpiecznych. Na terenie powiatu i miasta Płocka funkcjonuje 5 zakładów o dużym ryzyku i 2 zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Do zakładów o dużym ryzyku oddziałujących na teren gmin usytuowanych w obrębie powiatu płockiego, w tym oddziałujących na obszar gminy Stara Biała, należą:

- Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. Zakład Produkcyjny w Płocku,
- Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.,
- ORLEN OIL Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Płocku,
- ORLEN GAZ Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego w Płocku.

Do zakładów o zwiększonym ryzyku należą:

- Przedsiębiorstwo Gazyfikacji Bezprzewodowej „ZALGAZ” w miejscowości Bronowo – Zalesie,
- ORLEN GAZ Sp. z o.o. Baza Gazu Płynnego w Płocku.

Przedsiębiorstwa te, z tytułu transportu materiałów niebezpiecznych, stwarzają także potencjalne zagrożenie dla ludności i środowiska w skali całego kraju.

Transport materiałów niebezpiecznych

Poważne zagrożenie w powiecie płockim i na terenie gminy Stara Biała stanowi transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Usytuowanie na terenie gminy Stara Biała ważnych szlaków komunikacyjnych, stanowi nie tylko potencjał rozwojowy Gminy, ale także zwiększa potencjalne możliwości wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych.

Niebezpieczne materiały przewożone są drogami wojewódzkimi nr 540 Bielsk - Sikórz, nr 559 Lipno - Brudzeń Duży - Płock, drogami powiatowymi nr 2908W Srebrna - Draganie, nr 5205W gr. miasta-Draganie –Proboszczewice, nr 2910W Bronowo – Zalesie – Ciachcin (asfaltowa).

Ogromne zagrożenie stanowi transport rurociągowy, a głównie bardzo duża ilość substancji przesyłanych pod ciśnieniem. Wynikiem każdej awarii rurociągów jest ogromna skala zanieczyszczeń środowiska.

Zagrożenie powodziowe

Do zagrożeń powodujących największe niebezpieczeństwo dla mieszkańców powiatu płockiego należą powodzie. Występują one w różnych porach roku. Powodowane są gwałtownym topnieniem śniegów, intensywnymi deszczami, zlodowaceniem rzek, krótkotrwałymi burzami oraz silnymi wiatrami. Duży wpływ na bezpieczeństwo powodziowe mieszkańców powiatu ma wybudowanie na rzece Wiśle tylko jednego stopnia z projektowanej Kaskady Dolnej Wisły. W rejonie strefy cofkowej Zbiornika

Włocławskiego odkładają się znaczne ilości rumoszu naniesionego przez wody Wisły z jej górnego biegu, co uniemożliwia wykonanie prawidłowej regulacji koryta rzeki. Największe zagrożenie powodziowe występuje w okresie zimowo - wiosennym, gdy korytem rzeki płynie kora lodowa. Wówczas na Zbiorniku Włocławskim powstają trudne do likwidacji zatopy lodowo - śryżowe oraz następuje blokowanie swobodnego spływu wody. Mimo tego rzeka Wisła nie stanowi poważnego zagrożenia powodziowego dla Gminy Stara Biała, dzięki istnieniu wysokiej skarpy, która minimalizuje to zagrożenie.

Gmina Stara Biała usytuowana jest nad rzeką Skrwą stanowiącą prawy dopływ rzeki Wisły. Krótki odcinek opisywanej rzeki stanowi część granicy gminy, jednak nie stwarza ona dużego zagrożenia powodziowego. Przez teren Gminy przepływa także rzeka Wierzbica, jednak jest to mała rzeka, a koryto osadzone jest nisko w stosunku do otaczających ją gruntów, w związku z czym w przypadku podniesienia stanu wody mogą wystąpić jedynie lokalne podtopienia.

Zagrożenie suszą

W przypadku analizowanego obszaru zjawisko suszy występuje sporadycznie i z reguły nie stanowi nadmiernego zagrożenia dla zdrowia i życia, jednak w szczególnych przypadkach może być przyczyną strat materialnych, głównie na obszarach rolnych, związanych z działalnością człowieka.

CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

1. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

1.1. CELE KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA

Dla obszarów wymagających interwencji wyznaczono cele, kierunki oraz zadania, które służyć mają poprawie stanu środowiska, co przedstawiono w poniższej tabeli. Oprócz tego wyznaczono zadania, które służyć mają ochronie i zachowaniu obecnego stanu pozostałych komponentów środowiska. Do każdego zadania przypisano jednostkę odpowiedzialną za wykonanie zadania, zaproponowano wskaźnik monitorowania oraz przypisano możliwe ryzyka, jakie wiążą się z realizacją danego zadania.

Tabela 13. Cele programu ochrony środowiska, kierunki interwencji, zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel długookresowy	Wskaźnik		Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa				
GŁÓWNE OBSZARY INTERWENCJI								
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy	Liczba termomodernizowanych budynków [szt.]	Poprawa jakości powietrza na terenie gminy (Realizacja działań w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej)	Termomodernizacja budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina Stara Biała	- Nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych	
			Liczba nowych instalacji OZE [szt.] moc instalacji OZE [MWh]		Budowa nowych i modernizacja istniejących budynków publicznych z uwzględnieniem koncepcji energooszczędności oraz wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina Stara Biała	- Nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych	
			Liczba termomodernizowanych budynków [szt.]		Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Mieszkańcy	- Nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych	
			Liczba wymienionych oprav [szt.]		Wymiana sprzętu i urządzeń elektrycznych oraz oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie	Gmina Stara Biała, mieszkańcy, operatorzy sieci	- Nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

			Długość ścieżek rowerowych [km]		Budowa ścieżek rowerowych oraz niezbędnej infrastruktury, ustanowienie stref wyłącznie dla pieszych i rowerów	Gmina Stara Biała, zarządcy dróg	- Nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych
2.	Zagrożenia hałasem	Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy	Liczba rozpisanych przetargów na modernizację/przebudowę dróg, które uwzględniają takie zapisy	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń hałasem	Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych	Gmina Stara Biała, zarządcy dróg	- brak wprowadzania odpowiednich zapisów w SIWZ
			Odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego		Wprowadzanie standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Stara Biała	- Przedłużająca się procedura wprowadzania zmian do przepisów prawa miejscowego
3	Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed działaniem promieniowania elektromagnetycznego	Istnienie rejestru źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym	Wybór niskokonfliktowych terenów do lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne	Właściciele (operatorzy) sieci elektroenergetycznych	- Brak możliwości technicznych do realizacji inwestycji
			Odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego		Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy	Gmina Stara Biała	- Przedłużająca się procedura wprowadzania zmian do przepisów prawa miejscowego

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

4	Gospodarowanie wodami	Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Racionalizacja ich wykorzystania oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom Gminy wody pitnej odpowiedniej jakości	Liczba przeprowadzonych kontroli jakości wód na terenie gminy	Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła	Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód	WIOŚ w Warszawie	- Brak prowadzenia monitoringu - Zanieczyszczenia ze strony mieszkańców i przedsiębiorców
5	Gospodarka wodno-ściekowa	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową	Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej	Gmina Stara Biała, Gospodarka Komunalna „Stara Biała” Sp. z o.o.	- Brak działań w zakresie bieżącej modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
			Liczba zinwentaryzowanych zbiorników bezodpływowych		Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych	Gmina Stara Biała	- Brak przeprowadzonej inwentaryzacji
			Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Stara Biała, mieszkańcy	- Brak realizacji inwestycji
6	Zasoby geologiczne	Racionalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Powierzchnia surowców naturalnych	Zapobieganie degradacji zasobów złóż naturalnych	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	Gmina Stara Biała	- brak kontroli nad złożami naturalnymi, - degradacja zasobów złóż
			Odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego	Ochrona ukształtowania powierzchni ziemi	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi	Gmina Stara Biała	- Przedłużająca się procedura wprowadzania zmian do przepisów prawa miejscowego

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

			Liczba przeprowadzonych kontroli		Monitoring istniejących osuwisk	Państwowy instytut geologiczny	- Brak prowadzonego monitoringu
7	Gleby	Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych	Rolnicy biorący udział w kampanii	Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją	Wdrażanie zasad „Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz promowanie rolnictwa ekologicznego	właściciele gruntów	- Brak zainteresowania właścicieli gruntów - Brak zainteresowania inwestorów
			Łączna powierzchnia gruntów ornych na których stosowane jest zmianowanie upraw [ha]		Polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw	Właściciele gruntów	- Brak prowadzenia monitoringu - Niewłaściwe użytkowanie ze strony właścicieli gruntów
			Liczba przeprowadzonych kontroli jakości gleb na terenie gminy		Prowadzenie monitoringu jakości gleb	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Brak prowadzenia monitoringu - Niewłaściwe użytkowanie ze strony właścicieli gruntów
			Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów [ha]		Rekultywacja terenów zdegradowanych	Właściciele gruntów	- brak zainteresowania ze strony właścicieli gruntów
8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalne gospodarowanie odpadami	Osiągnięty poziom recyklingu [%]	Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami	Zwiększenie poziomu recyklingu - przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz innych niż niebezpieczne	Mieszkańcy	- Brak możliwości technicznych do realizacji zadania - Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

			Osiągnięty poziom recyklingu [%]		Uszczelnianie gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi – weryfikacja mieszkańców uchylających się od obowiązku złożenia deklaracji i wnoszenia opłat	Gmina Stara Biała, Związek Gmin Regionu Płockiego	- Brak możliwości technicznych do realizacji zadania - Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania
			Masa usuniętych wyrobów azbestowych [Mg]	Realizacja Programu Usuwania Azbestu	Systematyczne usuwanie azbestu	Gmina Stara Biała, mieszkańcy, inne jednostki	- Nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych - Małe zainteresowanie mieszkańców
9	Zasoby przyrodnicze	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody	Powierzchnia obiektów i obszarów prawnie chronionych [ha]	Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych	Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych	Gmina Stara Biała, RDOŚ	- Dewastacja ze strony mieszkańców i turystów - brak zgody posiadaczy nieruchomości
			Powierzchnia gruntów leśnych [ha]		Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom	Zarządcy lasów, w tym lasów stanowiących własność Skarbu Państwa	- Dewastacja ze strony mieszkańców, - szkodniki, - niekorzystne warunki atmosferyczne (wichury) - pożary
			Odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony zadrzewień poprzez wymóg inwentaryzacji zieleni oraz przyjmowania w miarę możliwości zasady	Gmina Stara Biała	- Przedłużająca się procedura wprowadzania zmian do przepisów prawa miejscowego

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

					omijania istniejących drzew, przy projektowaniu oraz realizacji inwestycji budowy systemu komunikacyjnego		
			Odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego	Zwiększanie powierzchni obszarów chronionych i leśnych	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie (słabe gleby V, VI klasy oraz wieloletnie odłogi)	Gmina Stara Biała	- Przedłużająca się procedura wprowadzania zmian do przepisów prawa miejscowego
			Powierzchnia lasów [ha]		Zalesianie gruntów porolnych	Nadleśnictwo, właściciele gruntów	- Brak środków finansowych
10	Adaptacja do zmian klimatu i zagrożenia poważnymi awariami	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii	Liczba przeprowadzonych inwestycji	Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP	Doposażenie gminnych OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo-gaśniczy	Gmina Stara Biała, inne jednostki	- Przedłużający się termin inwestycji
			-		Współdziałanie i współpraca z jednostkami ratowniczymi, specjalistami i ekspertami w zakresie wystąpienia na terenie gminy poważnych awarii przemysłowych i klęsk żywiołowych	Gmina Stara Biała, OSP, inne jednostki	-
			Liczba przeprowadzonych szkoleń	Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z	Szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego	Gmina Stara Biała, OSP, inne jednostki	- Brak działań w tym zakresie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

				tytułu wystąpienia awarii przemysłowych	Prowadzenie działań edukacyjno informacyjnych dla mieszkańców Gminy o możliwościach zapobiegania i zasadach postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej	Gmina Stara Biała, OSP, inne jednostki	- Brak działań w tym zakresie
11	Edukacja ekologiczna	Edukacja ekologiczna mieszkańców	Liczba przeprowadzonych szkoleń	Zwiększanie świadomości ekologicznej	Działania edukacyjne w szkołach na terenie gminy	Gmina Stara Biała, szkoły, ZGRP, inne jednostki	- Brak działań w tym zakresie

Źródło: Opracowanie własne.

1.2. HARMONOGRAM RZECZOWO - FINANSOWY

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych gminy Stara Biała oraz zadań monitorowanych, opracowany w celu ochrony środowiska na terenie gminy. Pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji gminy. Natomiast pod zadaniami monitorowanymi należy rozumieć pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków samorządów gminnych, instytucji i przedsiębiorstw, osób fizycznych oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wyższego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom centralnym.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Tabela 14. Harmonogram realizacji zadań własnych oraz zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					razem	Źródła finansowania
				2017	2018	2019	2020	2021-2024		
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Zadania własne								
		Termomodernizacja budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina Stara Biała						5 000 000,00	środki własne, inne środki, WFOŚiGW w Warszawie
		Budowa nowych i modernizacja istniejących budynków publicznych z uwzględnieniem koncepcji energooszczędności oraz wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina Stara Biała						727 000,00	środki własne, inne środki, WFOŚiGW w Warszawie
		Wymiana sprzętu i urządzeń elektrycznych oraz oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie	Gmina Stara Biała, mieszkańcy, operatorzy sieci						1 293 000,00	środki własne, inne środki, WFOŚiGW w Warszawie
		Zadania monitorowane								
		Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Mieszkańcy						5 000 000,00	środki własne, inne środki, WFOŚiGW w Warszawie
		Budowa ścieżek rowerowych oraz niezbędnej infrastruktury, ustanowienie stref wyłącznie dla pieszych i rowerów	Gmina Stara Biała, zarządcy dróg						3 600 000,00	środki własne, inne środki, WFOŚiGW w Warszawie
2	Zagrożenia hałasem	Zadania własne								
		Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające m.in. montowanie	Gmina Stara Biała, zarządcy dróg						W miarę potrzeb i dostępnych środków finansowych	środki własne, inne środki

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

		dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych							
		Wprowadzanie standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Stara Biała					Brak kosztów dodatkowych, w ramach prac nad pzp	-
Zadania monitorowane									
		Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ w Warszawie					W miarę potrzeb	środki własne, inne środki
3	Pola elektromagnetyczne	Zadania własne							
		Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym w planach zagospodarowania przestrzennego gminy	Gmina Stara Biała					Brak kosztów dodatkowych, w ramach prac nad pzp	-
		Zadania monitorowane							
		Wybór niskokonfliktowych terenów do lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne	Właściciele (operatorzy) sieci elektroenergetycznych					Brak kosztów dodatkowych	-
4	Gospodarowanie wodami	Zadania monitorowane							
		Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód	WIOŚ w Warszawie					W ramach monitoringu państwowego	środki własne, inne środki
5	Gospodarka wodno-ściekowa	Zadania własne							
		Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej	Gmina Stara Biała, Gospodarka Komunalna „Stara Biała” Sp. z o.o.					W miarę potrzeb	środki własne, inne środki

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

		Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych	Gmina Stara Biała						W miarę potrzeb	środki własne, inne środki
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Stara Biała, mieszkańcy						W miarę potrzeb	środki własne, inne środki
		Zadania własne i monitorowane								
		Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	Gmina Stara Biała						Brak kosztów dodatkowych, w ramach prac nad pzp i innymi dokumentami	-
		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi	Gmina Stara Biała						Brak kosztów dodatkowych, w ramach prac nad pzp i innymi dokumentami	-
		Monitoring istniejących osuwisk	Państwowy instytut geologiczny						W miarę potrzeb	środki własne, inne środki
		Zadania monitorowane								
		Wdrażanie zasad „Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz promowanie rolnictwa ekologicznego	właściciele gruntów						W miarę potrzeb	środki własne, inne środki
		Polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw	Właściciele gruntów						W miarę potrzeb	środki własne
		Rekultywacja terenów zdegradowanych,	Właściciele gruntów						W miarę potrzeb	środki własne
		Prowadzenie monitoringu jakości gleb	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska						W miarę potrzeb	środki własne, inne środki
6	Zasoby geologiczne									
7	Gleby									

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

		Zadania własne									
8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Systematyczne usuwanie azbestu	Gmina Stara Biała, mieszkańcy, inne jednostki						W miarę dostępnych środków finansowych	Środki własne i inne, WFOŚiGW w Warszawie	
		Uszczelnianie gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi – weryfikacja mieszkańców uchylających się od obowiązku złożenia deklaracji i wnoszenia opłat	Gmina Stara Biała, Związek Gmin Regionu Płockiego						W miarę dostępnych środków finansowych	Środki własne i inne, WFOŚiGW w Warszawie	
		Zadania monitorowane									
		Zwiększenie poziomu recyklingu - przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, oraz innych niż niebezpieczne	Mieszkańcy						W miarę możliwości	środki własne, inne środki	
9	Zasoby przyrodnicze	Zadania własne									
		Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych	Gmina Stara Biała, RDOŚ						10 000,00	środki własne, inne środki	
		Uwzględnienie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie (słabe gleby V i VI klasy oraz wieloletnie odłogi)	Gmina Stara Biała						Brak kosztów dodatkowych, w ramach prac nad pzp	-	
		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony zadrzewień poprzez wymóg inwentaryzacji zieleni oraz przyjmowania w miarę możliwości zasady omijania	Gmina Stara Biała						Brak kosztów dodatkowych, w ramach prac nad pzp	-	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

		istniejących drzew, przy projektowaniu oraz realizacji inwestycji budowy systemu komunikacyjnego							
Zadania monitorowane									
		Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom	Zarządcy lasów, w tym lasów stanowiących własność Skarbu Państwa					W miarę potrzeb i dostępnych środków finansowych	środki własne, inne środki
		Zalesianie gruntów porolnych	Nadleśnictwo, właściciele gruntów					W miarę potrzeb i dostępnych środków finansowych	środki własne, inne środki
Zadania własne									
10	Adaptacja do zmian klimatu i zagrożenia poważnymi awariami	Doposażenie gminnych OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo-gaśniczy	Gmina Stara Biała, inne jednostki					W zależności od potrzeb i dostępnych środków	Środki własne, inne środki
		Szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego	Gmina Stara Biała, OSP, inne jednostki					W miarę potrzeb i dostępnych środków finansowych	Środki własne, inne środki
		Współdziałanie i współpraca z jednostkami ratowniczymi, specjalistami i ekspertami w zakresie wystąpienia na terenie gminy poważnych awarii przemysłowych i klęsk żywiołowych	Gmina Stara Biała, OSP, inne jednostki					W miarę potrzeb i dostępnych środków finansowych	Środki własne, inne środki
		Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla mieszkańców Gminy o możliwościach zapobiegania i zasadach postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej	Gmina Stara Biała, OSP, inne jednostki					W miarę potrzeb i dostępnych środków finansowych	Środki własne, inne środki
11	Edukacja ekologiczna	Zadania własne							

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

		Działania edukacyjne w szkołach na terenie gminy	Gmina Stara Biała, szkoły, ZGRP, inne jednostki						W miarę potrzeb i dostępnych środków finansowych	Środki własne, inne środki (WFOŚiGW)
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--------------------------------------

Źródło: Opracowanie własne.

2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Realizacja zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska wiąże się z wysokimi nakładami finansowymi. Wdrażanie Programu powinno być zatem możliwe dzięki stworzeniu odpowiedniego systemu finansowego. Podstawowymi źródłami finansowania są środki publiczne (budżetowe państwa, gminy lub pozabudżetowe instytucji publicznych), prywatne (np. fundusze inwestycyjne) oraz prywatno-publiczne (np. ze spółek handlowych z udziałem gminy). Do głównych instrumentów finansowych gminy w zakresie ochrony środowiska należą opłaty oraz kary za korzystanie ze środowiska.

Potencjalne źródła finansowania zadań określonych w niniejszym Programie przedstawiono poniżej.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

Publiczna instytucja finansowa, działająca jako państwowa osoba prawna. Głównym jej celem działania jest udzielanie wsparcia finansowego przedsięwzięciom służącym ochronie środowiska i gospodarce wodnej.

Podstawą do przyjmowania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie są programy priorytetowe, które określają zasady udzielania wsparcia oraz kryteria wyboru przedsięwzięć. Listę priorytetowych programów NFOŚiGW zatwierdza corocznie Rada Nadzorcza NFOŚiGW.

Zgodnie z „Listą priorytetowych programów NFOŚiGW na 2017 r.”, ustala się następujące programy:

1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi:

- Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach,
- Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych,
- Inwestycje w gospodarce ściekowej poza granicami kraju, w zlewni rzeki Bug.

2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi:

- Racjonalna gospodarka odpadami,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Geologia i górnictwo.

3. Ochrona atmosfery:

- Poprawa jakości powietrza,
- System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme).

4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów:

- Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (WFOŚiGW)

Podstawowym zadaniem wojewódzkich funduszy jest finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju.

Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie przewidzianych do dofinansowania w roku 2017

1. OCHRONA WÓD

1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu gospodarki ściekowej realizowanych w aglomeracjach ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

2. GOSPODARKA WODNA

2.1. Realizacja przedsięwzięć w zakresie budowy i przebudowy urządzeń wodnych i obiektów hydrotechnicznych związanych z ochroną przeciwpowodziową, a także usuwanie skutków powodzi.

2.2. Poprawa jakości wody pitnej poprzez budowę, przebudowę i remont stacji uzdatniania wody.

3. OCHRONA POWIETRZA

3.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

3.2. Wspieranie instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii.

4. OCHRONA ZIEMI

4.1. Budowa i rozbudowa instalacji służących do zagospodarowania odpadów ujętych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023.

4.2. Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie województwa mazowieckiego.

5. EDUKACJA EKOLOGICZNA

5.1. Wspomaganie edukacji ekologicznej poprzez propagowanie działań podnoszących świadomość ekologiczną społeczeństwa.

5.2. Wspieranie rozwoju terenowej infrastruktury edukacyjnej.

6. OCHRONA PRZYRODY

6.1. Przedsięwzięcia związane z ochroną gatunkową i siedliskową roślin i zwierząt.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

6.2. Opracowywanie planów ochrony oraz projektów planów dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody.

6.3. Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody oraz parków, alei i terenów zielonych.

7. MONITORING ŚRODOWISKA

7.1. Wspieranie monitoringu środowiska.

8. ZAGROŻENIA NADZWYCZAJNE

8.1. Zapobieganie zagrożeniom środowiska i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków.

Oficjalny serwis internetowy: <http://www.wfosigw.pl>

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)

Krajowy program wspierający gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska, przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne. Głównym źródłem finansowania Programu są środki unijne z Funduszu Spójności. Najważniejszymi beneficjentami Programu są podmioty publiczne (w tym JST) oraz podmioty prywatne (przede wszystkim duże przedsiębiorstwa).

Zakres finansowania w obszarze energetyki i środowiska przedstawiono poniżej.

I Oś priorytetowa - Zmniejszenie emisyjności gospodarki:

- produkcja, dystrybucja oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), np. budowa, rozbudowa farm wiatrowych, instalacji na biomasę bądź biogaz,
- poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji, np. budowa sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia.

II Oś priorytetowa - Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:

- rozwój infrastruktury środowiskowej (np. oczyszczalnie ścieków, sieć kanalizacyjna oraz wodociągowa, instalacje do zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym do ich termicznego przetwarzania),
- ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, poprawa jakości środowiska miejskiego (np. redukcja zanieczyszczenia powietrza i rekultywacja terenów zdegradowanych),
- dostosowanie do zmian klimatu, np. zabezpieczenie obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi, zarządzanie wodami opadowymi, projekty z zakresu małej retencji oraz systemy zarządzania klęskami żywiołowymi.

Oś IV - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

Celem osi jest zmniejszenie emisyjności gospodarki. W ramach działań będzie można ubiegać się o wsparcie na inwestycje związane z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych wraz z budową oraz modernizacją sieci dystrybucyjnych. Zakres wsparcia obejmuje również projekty z zakresu kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. W ramach Osi wspierane będą także inwestycje z zakresu rozwoju zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej oraz ograniczenia niskiej emisji poprzez poprawę efektywności wytwarzania i dystrybucji ciepła.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii

Cel szczegółowy 2: Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Cel szczegółowy 3: Lepsza jakość powietrza

Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii (OZE)

Łączna kwota możliwych do uzyskania środków: 37 707 260 EUR

Działanie 4.2 Efektywność energetyczna

Łączna kwota możliwych do uzyskania środków: 78 621 521 EUR

Działanie 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza

Łączna kwota możliwych do uzyskania środków: 208 030 372 EUR

Oś Priorytetowa V – Gospodarka przyjazna środowisku

W zakresie gospodarki wodnej, podjęte zostaną wszelkie działania związane z poprawą systemu zarządzania ryzykiem powodziowym na terenie województwa mazowieckiego.

W ramach gospodarki odpadami interwencja polegać będzie na poprawie efektywności systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie województwa mazowieckiego.

Ponadto, stwierdzono niewystarczające zaawansowanie techniczne i technologiczne regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, których moce przerobowe nie wystarczą do właściwego zagospodarowania całego strumienia odpadów komunalnych.

Wsparcie w ramach kultury przyczyni się do zmiany jakościowej w odbiorze kultury, poprawy dostępu do zasobów kultury, wzmocnienia funkcji edukacyjnych i zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Zasadniczym zadaniem w ramach obszaru przyrody jest wzmocnienie ochrony różnorodności biologicznej.

Cel szczegółowy 1: Efektywniejsze zapobieganie katastrofom naturalnym, w tym powodziom i minimalizowanie ich skutków

Cel szczegółowy 2: Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów na Mazowszu

Cel szczegółowy 3: Zwiększona dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu

Cel szczegółowy 4: Wzmocniona ochrona bioróżnorodności w regionie

Działanie 5.1 Dostosowanie do zmian klimatu

łącna kwota możliwych do uzyskania środków: 29 490 483 EUR

Działanie 5.2 Gospodarka odpadami

łącna kwota możliwych do uzyskania środków: 24 394 487 EUR

Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe

łącna kwota możliwych do uzyskania środków: 35 718 340 EUR

Działanie 5.4 Ochrona bioróżnorodności

łącna kwota możliwych do uzyskania środków: 1 839 256 EUR

Oficjalny serwis internetowy: www.funduszedlamazowska.eu

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020)

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

- ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich,
- poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych,
- poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

- odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa,
- wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym,
- zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Program LIFE

Jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska w tym przyrody.

Program LIFE na lata 2014-2020 podzielono na dwa podprogramy: na rzecz środowiska oraz na rzecz klimatu. Obszary priorytetowe Programu przedstawiają się następująco:

Program na rzecz środowiska:

- ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami,
- przyroda i różnorodność biologiczna,
- zarządzanie i informacja w zakresie środowiska.

Program na rzecz klimatu:

- ograniczenie wpływu człowieka na klimat,
- dostosowanie się do skutków zmian klimatu,
- zarządzanie i informacja w zakresie klimatu.

Wśród pozostałych funduszy i programów, mogących stanowić źródło finansowania w ramach zadań związanych z ochroną środowiska, wymienić można m.in.:

- środki norweskie i EOG – Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy (fundusze norweskie), w ramach których funkcjonują Programy Operacyjne: „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów”, „Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych”, „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”.
- Bank Ochrony Środowiska – oferuje kredyty na rzecz inwestycji proekologicznych,
- Bank Gospodarstwa Krajowego – stanowi ważne ogniwo w zakresie finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska, w tym rynku oszczędności energii.

3. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING I KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Monitoring dostarcza informacji, w oparciu o które ocenić można, czy stan środowiska ulega poprawie czy pogorszeniu, a także jest podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Rozróżniamy dwa rodzaje monitoringu:

- monitoring jakości środowiska,
- monitoring polityki środowiskowej.

Obydwa rodzaje monitoringu są ze sobą ściśle powiązane. Monitoring jakości środowiska jest wykorzystywany w definiowaniu polityki ochrony środowiska. W okresie wdrażania niniejszego programu, monitoring także będzie wykorzystywany dla uaktualnienia polityki ochrony środowiska. Celem monitoringu jest zwiększenie efektywności polityki środowiskowej poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Informacja o stanie środowiska jest niezbędna do ustanawiania priorytetów ochrony środowiska, do monitorowania, egzekwowania i przestrzegania przepisów ochrony środowiska, do integrowania polityki. Powinien służyć zarówno podejmującym decyzje, jak i społeczeństwu, sektorowi prywatnemu, pozarządowym organizacjom ekologicznym i wszystkim zainteresowanym grupom.

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram wdrażania programu ochrony środowiska dla gminy Stara Biała.

Tabela 33. Harmonogram wdrażania programu ochrony środowiska dla gminy Stara Biała.

Monitoring realizacji Programu					
	2017	2018	2019	2020	ltd.
Monitoring stanu środowiska		X		X	X
Monitoring polityki środowiskowej					
Mierniki efektywności Programu		X		X	
Ocena realizacji planu operacyjnego		X		X	
Raporty z realizacji Programu		X		X	
Ocena realizacji celów i kierunków działań				X	
Aktualizacja Programu ochrony środowiska				X	

Źródło: Opracowanie własne.

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań programu ochrony środowiska winny obejmować:

- określenie stopnia wykonania poszczególnych działań:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Listę proponowanych wskaźników monitorowania dla gminy Stara Biała przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 34. Zestawienie wskaźników dla monitorowania osiągniętych celów dla gminy Stara Biała.

Lp.	Wskaźniki	Jednostka miary
Ochrona klimatu i jakości powietrza		
1	Liczba przeprowadzonych działań nie inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza przez gminę	szt.
2	Liczba instalacji OZE na terenie gminy (na budynkach gminnych)	szt.
3	Liczba ztermoizolowanych budynków gminnych	Szt.
4	Długość zmodernizowanych dróg gminnych/powiatowych	km
Zagrożenia hałasem		
1	Długość zmodernizowanych dróg gminnych/powiatowych	km
Pola elektromagnetyczne		
1	Liczba bazowych stacji telefonii komórkowych	szt.
Gospodarowanie wodami/gospodarka wodno - ściekowa		
1	Długość sieci kanalizacyjnej	km
2	Długość sieci wodociągowej	km
3	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.
4	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.
5	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.
6	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	liczba osób
7	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej	liczba osób
Zasoby geologiczne		
1	Liczba uwzględnionych złóż w dokumentach planistycznych	szt.
Gleby		
1	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych	ha
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów		
1	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg
2	Osiągnięty poziom recyklingu	%
3	Poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

4	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%
5	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%
Zasoby przyrodnicze		
1	Lesistość Gminy	%
2	Liczba form ochrony przyrody	szt.
Zagrożenia poważnymi awariami		
1	Liczba inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	szt.

Źródło: Opracowanie własne.

3.2. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Program ochrony środowiska dla gminy Stara Biała zostaje przyjęty do realizacji na podstawie uchwały Rady Gminy. Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym programem wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami (organizacjami) zaangażowanymi w zagadnienia ochrony środowiska.

Za realizację programu odpowiedzialne są Władze Gminy, które powinny wyznaczyć koordynatora wdrażania programu.

W latach 2017-2020 koordynator wdrażania Programu co dwa lata oceniał będzie postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań, a pod koniec 2020 r. nastąpi ewentualna ocena rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Programie wraz z analizą przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Programu, w którym zostaną zdefiniowane cele i zadania.

Program będzie wdrażany przy udziale wielu partnerów, wśród których należy wymienić:

- poszczególne referaty Urzędu Gminy w Starej Białej,
- zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze,
- instytucje kontrolujące,
- organizacje pozarządowe,
- rolników,
- nauczycieli,
- mieszkańców

i innych. Wszystkie jednostki będą musiały ze sobą współpracować poprzez stałą wymianę informacji i wiedzy. Jednocześnie każdy z partnerów powinien być informowany o postępach we wdrażaniu Programu. W celu usprawnienia tych działań zaleca się opracować szczegółowy harmonogram spotkań partnerów uczestniczących we wdrażaniu Programu. Bardzo ważna jest również współpraca z sąsiednimi gminami i miastami, bowiem zagrożenia dla środowiska mają pochodzenie lokalne, ale mogą one oddziaływać także na znacznie większych obszarach. Stąd też wynika potrzeba rozwiązań tych problemów w oparciu o współpracę międzygminną, np. w zakresie gospodarki odpadami. Współpraca taka, oprócz pozytywnych efektów dla środowiska może przynieść także korzyści ekonomiczne.

Aktywność społeczna wspierana jest również poprzez niezależną prasę ekologiczną, różnorodne wydawnictwa, programy telewizyjne, akcje edukacyjne i promocyjne oraz Internet. Duże znaczenie dla ekspansji obywatelskiej aktywności ma nowe ustawodawstwo stwarzając powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem (Ustawa Prawo Ochrony Środowiska oraz Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

SPIS TABEL

TABELA 1. STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.	14
TABELA 2. PODMIOTY WG PKD 2007 I RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.....	15
TABELA 3. DŁUGOŚCI SIECI GAZOWYCH EKSPLOATOWANYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.	17
TABELA 4. WYNIKOWE KLASY DLA STREFY MAZOWIECKIEJ W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ, UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ ZA 2016 R. DOKONANEJ Z UWZGLĘDNINIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA.....	23
TABELA 5. WYNIKOWE KLASY STREFY MAZOWIECKIEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ, UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ ZA 2016 R. DOKONANEJ Z UWZGLĘDNINIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ROŚLIN. ...	24
TABELA 6. STATYSTYKI WYNIKÓW MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO IMISJI DLA WYBRANYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA.	24
TABELA 7. DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU W ŚRODOWISKU POWODOWANEGO PRZEZ POSZCZEGÓLNE GRUPY ŹRÓDEŁ HAŁASU, Z WYŁĄCZENIEM HAŁASU POWODOWANEGO PRZEZ STARTY, LĄDOWANIA I PRZELOTY STATKÓW POWIETRZNYCH ORAZ LINIE ELEKTROENERGETYCZNE, WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI LAEQ D I LAEQ N, KTÓRE TO WSKAŹNIKI MAJĄ ZASTOSOWANIE DO USTALANIA I KONTROLI WARUNKÓW KORZYSTANIA ZE ŚRODOWISKA, W ODNIESIENIU DO JEDNEJ DOBY.....	27
TABELA 8. ŚREDNI DOBOWY RUCH POJAZDÓW NA TERENIE DRÓG TRANZYTOWYCH PRZEBIEGAJĄCYCH PRZEZ TEREN GMINY STARA BIAŁA.	28
TABELA 9. WYNIKI POMIARÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA W ROKU 2014.....	32
TABELA 10. OCENA JCWP NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA W ROKU 2015 WRAZ Z WYZNACZENIEM CELÓW ŚRODOWISKOWYCH.....	34
TABELA 11. WYZNACZONE CELE ŚRODOWISKOWE DLA JCWP NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.....	34
TABELA 12. CHARAKTERYSTYKA JCWPD NR 47.....	35
TABELA 13. CHARAKTERYSTYKA JCWPD NR 48.....	36
TABELA 14. OCENA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.....	38
TABELA 15. CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA (STAN NA 31.12.2015 R.).....	39
TABELA 16. CHARAKTERYSTYKA SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA (STAN NA 31.12.2015 R.).....	40
TABELA 17. ZŁOŻA KOPALIN NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.....	44
TABELA 18. KLASY BONITACYJNE GLEB GRUNTÓW ORNYCH.	47
TABELA 19. KLASY BONITACYJNE ŁĄK I PASTWISK.....	47
TABELA 20. UZIARNIENIE GLEB.....	48
TABELA 21. ODCZYN GLEB.	48
TABELA 22. SUBSTANCJE ORGANICZNE W GLEBACH.....	49
TABELA 23. WŁAŚCIWOŚCI SORPCYJNE GLEB.....	49
TABELA 24. ZAWARTOŚĆ PIERWIASKÓW PRZYSWAJALNYCH DLA ROŚLIN W GLEBIE.....	49
TABELA 25. CAŁKOWITA ZAWARTOŚĆ MAKROELEMENTÓW W GLEBIE.....	49
TABELA 26. CAŁKOWITA ZAWARTOŚĆ PIERWIASKÓW ŚLADOWYCH W GLEBIE.....	50
TABELA 27. POZOSTAŁE WŁAŚCIWOŚCI GLEB.	50

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

TABELA 28. ISTNIEJĄCE REGIONALNE KOMPOSTOWNIE ODPADÓW ZIELONYCH I INNYCH ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ZBIERANYCH SELEKTYWNIEM W REGIONIE ZACHODNIM.....	54
TABELA 29. ISTNIEJĄCE REGIONALNE SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH W REGIONIE ZACHODNIM.....	54
TABELA 35. POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.	58
TABELA 36. UŻYTKI EKOLOGICZNE NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.	63
TABELA 37. STRUKTURA GRUNTÓW LEŚNYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.	64
TABELA 38. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY STARA BIAŁA.	89
TABELA 39. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW DLA MONITOROWANIA OSIĄGANÝCH CELÓW DLA GMINY STARA BIAŁA.....	90

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. GRANICE ADMINISTRACYJNE GMINY STARA BIAŁA.	11
RYSUNEK 3. LOKALIZACJA STACJI BAZOWYCH TELEFONII KOMÓRKOWEJ NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.....	31
RYSUNEK 4. LOKALIZACJA PUNKTÓW POMIAROWYCH MONITORINGU PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W ROKU 2014.....	32
RYSUNEK 5. LOKALIZACJA JCWPD NR 47.....	36
RYSUNEK 6. LOKALIZACJA JCWPD NR 48.....	36
RYSUNEK 7. LOKALIZACJA OSUWISK I TERENÓW ZAGROŻONYCH OSUWISKAMI NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.....	45
RYSUNEK 8. KOMPLEKSY ROLNICZEJ PRZYDATNOŚCI GLEB NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.	47
RYSUNEK 9. PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA REGIONY GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI.	52
RYSUNEK 10. ZACHODNI REGION GOSPODARKI ODPADAMI.....	53
RYSUNEK 11. NADWIŚLAŃSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA.....	60
RYSUNEK 12. MAPA BRUDZEŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO.....	62

SPIS WYRESÓW

WYKRES 1. LICZBA LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA W LATACH 2010 – 2016.	12
WYKRES 2. PROCENTOWY UDZIAŁ LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY STARA BIAŁA.	13
WYKRES 3. MIESZKAŃCY GMINY STARA BIAŁA Z PODZIAŁEM NA GRUPY EKONOMICZNE.	14
WYKRES 4. LICZBA ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA W LATACH 2010 – 2016.	15
WYKRES 5. MASA ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY STARA BIAŁA W ROKU 2015.....	57

UZASADNIENIE

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1376, z późn.zm.). Obowiązek wykonania przez organ wykonawczy gminy gminnego programu ochrony środowiska wynika z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.), natomiast obowiązek jego uchwalenia przez radę gminy wynika z art. 18 ust. 1 tejże ustawy. Program ochrony środowiska określa zadania własne gminy, a także diagnozę problemów środowiska na terenie Gminy Stara Biała.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem znak WOOS-III.410.348.2017.ARM z dnia 04.08.2017 roku oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie opinią sanitarną znak ZS.9022.1086.2017.JM z dnia 17.07.2017 roku zajęli stanowisko o braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

W związku z wprowadzonymi zmianami w projekcie „Programu...” organ opracowujący dokument zwrócił się ponownie w sprawie zajęcia stanowiska co do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem znak WOOS-III.410.348.2017.ARM.2 z dnia 06.12.2017 roku oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie znak ZS.9022.1819.2017.JM z dnia 16.11.2017 roku zajęli ponownie stanowisko o braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Biała na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”.

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.) projekt gminnego programu ochrony środowiska podlegał zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu. Zarząd Powiatu Płockiego Uchwałą nr 753/2017 z dnia 03.10.2017 r. zaopiniował pozytywnie przedmiotowy projekt.

Zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa podał do publicznej wiadomości informację o:

- 1) przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie;
- 2) możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu;
- 3) możliwości składania uwag i wniosków;
- 4) sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania;
- 5) organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Podanie do publicznej wiadomości nastąpiło w formie obwieszczenia. W obwieszczeniu wskazano, że uwagi i wnioski w powyższej sprawie można składać w formie pisemnej na adres Urzędu Gminy Stara Biała, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres: m.lisicka@starabiala.pl w terminie 21 dni, tj. od dnia 24.11.2017 r. do dnia 14.12.2017 r. W wyznaczonym terminie w dniu 14.12.2017 wpłynęły uwagi i wnioski od Pani Renaty Jakubowskiej, które rozpatrzono w poniższy sposób:

L. p.	Treść uwag	Odpowiedź na uwagi/Sposób uwzględnienia
1.	<p>Proszę o opracowanie do w/w projektu tematyki związanej z powodzią i podtopieniami na terenie gminy Stara Biała na obszarach położonych wokół rzeki Wierzbicy. Proszę o uwzględnienie m.in. powodzi historycznej jaka miała miejsce w czerwcu 2010r. na rzece Wierzbicy. Informacja o tej powodzi znajduje się w raporcie WOPR opracowanym przez KZGW (grudzień 2011r.). Proszę o ocenę skutków tej powodzi, zasięg powodzi oraz trasy przejścia wezbrania powodziowego, aby wprowadzić na terenie gminy odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym.</p>	<p>Nie uwzględniono. Wspomniany Raport z wykonania Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (WOPR) z grudnia 2011 r. zatwierdzony przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej na stronie 87 (Tab. 11.7.) wskazuje rzekę Wierzbicę w zestawieniu rzek niezakwalifikowanych jako obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w regionie wodnym Środkowej Wisły, w związku z czym wprowadzenie uwagi nie jest zasadne.</p>
2.	<p>Opracowanie koncepcji ochrony doliny rzeki Wierzbicy. Wnioskuje o ochronę istniejących tu jeszcze torfowisk i łąk podmokłych. Istnieje pilna potrzeba ich ochrony, gdyż obecnie dochodzi do ich bezpowrotnego zniszczenia np. dokonuje się zmiany ukształtowania terenu w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki itp...Wnioskuje o wprowadzenie odpowiednich zakazów i nakazów na tych obszarach.</p>	<p>Nie uwzględniono. Z wniosku nie wynika, o jaką formę ochrony chodzi, a jest to istotne z uwagi na odrębny tryb procedowania, który nie jest regulowany za pomocą treści Programu ochrony środowiska.</p> <p>Rodzaje form ochrony przyrody – jeśli o taką formę chodzi- oraz tryb ustanawiania i znoszenia określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.).</p>
3.	<p>Zadbać o to, aby tereny doliny nie były dostępne do zabudowy, gdyż są to tereny zalewowe - szczególnie chronione, np. tereny przy "Winnej Górze" w czasie powodzi w 2010 r. stanowiły bezpośrednią strefę przepływu wezbranej wody. Tereny te to naturalny obszar wodno-błotny doliny rzecznej.</p>	<p>Nie uwzględniono. Miejscowość Stara Biała nie posiada aktualnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania terenu. Każda zmiana zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, polegająca na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, wymaga ustalenia warunków zabudowy w drodze decyzji. Wydanie decyzji o warunkach zabudowy poprzedzone jest analizą art. 61 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.), a nie w formie zapisów w Programie ochrony środowiska.</p> <p>Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Biała uchwalonego przez Radę Gminy Stara Biała Uchwałą Nr 197/XXII/17 z dnia 25 maja 2017 r. tereny wzdłuż rzeki Wierzbicy oznaczone są częściowo jako tereny łąk i pastwisk, tereny rolne oraz tereny przeznaczone częściowo do zalesienia.</p>
4.	<p>Chronić dolinę przed odzyskiwaniem</p>	

	<p>gruntu dla potrzeb rolnictwa; zostały podniesione brzegi rzeki przy moście w Starej Białej, znaczne zmniejszył się przepływ wody - wnioskuje o przywrócenie stanu poprzedniego.</p> <p>5. Proszę o dokonywanie uzgodnień projektowych dotyczących działań w dolinie rzecznej w tym budowy drogi gminnej nr 159 z uwzględnieniem faktu, że wokół Wierzbicy są faktycznie tereny zalewowe (np. w 2014 r. Gmina "nie zareagowała" na projekt budowy stawu na działce 175/3, mieszkańcy sami musieli składać uwagi i wnioski do Starostwa).</p>	<p>Nie uwzględniono. Jak wspomniano powyżej, przedmiotowe tereny przeznaczone są również do wykorzystania rolnego. Natomiast procedura dotycząca przywrócenia stanu poprzedniego (w piśmie nie określono, jaki był stan poprzedni) odbywa się w formie odrębnego postępowania administracyjnego, a nie w postaci zapisów w Programie Ochrony Środowiska.</p> <p>Nie uwzględniono. Jest to również odrębne postępowanie, a proces inwestycyjny nie jest określany w projekcie przedmiotowego Programu. Projekt budowy drogi gminnej oznaczonej działką nr ew. 159 realizowany jest zgodnie z wymogami obecnie obowiązujących przepisów. Zanim dojdzie do realizacji inwestycji, projekt ten będzie podlegał wymaganym uzgodnieniom i decyzjom.</p> <p>Podobnie należy wskazać, że postępowanie administracyjne dotyczące wydania pozwolenia wodnoprawnego na budowę stawu na działce nr ew. 175/3 toczyło się przed Starostą Płockim, który odpowiadał za prawidłowość postępowania, a nie przed Wójtem Gminy Stara Biała. Do dnia dzisiejszego pozwolenie to nie zostało wydane i staw nie został wybudowany.</p>
--	--	---

W związku z powyższym podjęcie uchwały w niniejszym kształcie jest zasadne.